DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 84. SZÁM. Debrecen, 1939 április 14 péntek ÁRA: 12 FILLÉR.

Anglia és Franciaország kötelezettséget vállalt Görögország és Románia függetlenségéért

Csáky István expozéja: Magunk lábán akarunk állni

Magyarország tiszteletben tartja Románia határait, de a román kormány kössön velünk kisebbségi szerződést

Budapest, április 13. A magyar képviselőház külügyi bizottsága csütörtökön gróf *Takách-Tolvay József* elnökletével ülést tartott. Az ülés elején gróf *Csáky István* külügyminiszter tartotta meg expozéját, amelyben ezeket mondotta:

— Tegnapelőtt táviratilag közöltem a Nemzetek Szövetsége főtitkárával a magyar kormánynak azt az elhatározását, hogy a Nemzetek Szövetségével, mint politikai testülettel az együttműködést rögtön megszakítja és az egyezségokmányban előírt kétévi előzetes bejelentési idő letelte után a Nemzetek Szövetségéből kilép.

Miért léptünk ki a Népszövetségből?

— *Kétségtelen, hogy a Népszövetség elejétől fogva nem váltotta be azokat a reményeket, amelyeket működéséhez fűztünk.* A Népszövetség és különösen annak különböző szerveit mozgató és azok körül csoportosuló nyílt és rejtett erők a Népszövetség egész eddigi működése alatt olyan politikai irányok szolgálatába kerültek, amelyek homlokegyenest ellenkeznek a magyar külpolitikai célkitűzésekkel. Ezek az erők a Nemzetek Szövetségének legmagasabb célját, *a világbéke fenntartását épp oly ügyességgel tudták az 1920-as években a győző államok háború utáni mentalitásának és páriskörnyéki békék által teremtett területi rendezésen alapuló status quo kultuszának szolgálatába állítani, mint ahogy a legutolsó években ugyancsak ki tudták maguknak sajátítani a Nemzetek Szövetségét az antifasiszta és nemzeti szocialistaellenes ideologia« érdekében üzött egyoldalú propaganda céljaira.*

— *Ezek a jelenségek természetszerűleg a szövetség univerzalitása tekintetében is súlyos következményekkel jártak. Az Egyesült Államok kezdettől fogva csalódottan távol tartották magukat a Népszövetségtől*, más, nagy és kisebb hatalmak pedig nem haboztak hátat fordítani, mihelyt nyilvánvalóvá vált, hogy *a genfi intézmény eredeti célkitűzéseinek megfelelni képtelen.* A népszövetségi eszmét leginkább támogató Anglia miniszterelnöke nem is habozott a parlament színe előtt kijelenteni, hogy *illúzió volna a kisállamok részéről azt képzelni, hogy biztonságát, megóvását a Népszövetségtől remélhetik.*

— Hasonlóképpen képtelen volt a Népszövetség betölteni azt a szerepet, hogy *a Népszövetségnek garanciája alá helyezett kisebbségvédelmi szerződések végrehajtásának ellenőrzése terén komoly munkát végezzen.* Súlyos mulasztások terhelik a Népszövetséget a nemzetközi bíráskodás nagy gondolatának szolgálata körül is. De nem töltötte be a Népszövetség feladatát oly esetekben sem, amikor egy nemzetközi bírói szerv zavartalan működésének biztosítása nemzetközi szerződésben reá ruházott kötelessége lett volna. *Nem hajtotta végre a Népszövetség éspedig a lefegyverzett államok, köztük Magyarország hátrányára a paktumnak az általános lefegyverzésre vonatkozó rendelkezéseit sem.* Az általános lefegyverzés gondolatát feláldozta az együttes biztonság ábrándjának. Ezzel megindult az általános fegyverkezési verseny, amit mi sem nézhetünk tétlenül. Már céloztam arra, hogy *Magyarország és a Népszövetség közötti együttműködésnek legkomolyabb akadálya politikai síkon mozgott és ez a magyarázata annak, hogy kapcsolatunk úgyszólván kezdettől fogva születési hibában szenvedett.* A magyar külpolitika irányító tényezői kezdettől fogva felismerték, hogy az egyezségokmánynak és annak értelmezése tekintetében kialakult genfi gyakorlatnak *sarkalatos tévedése a békeszerződések által teremtett helyzetnek erőszakos eszközökkel való megmerevítésére irányuló törekvés.*

Elmult az az idő . . .

— Az 1938. évi közgyűlésen megállapítható volt, hogy az egyezségokmány reformjára irányuló akció kudarccal végződött. A közgyűlésen elhangzott felszólalásokból nyilvánvalóvá vált ugyanis, hogy a tagállamok túlnyomó többsége az egyezségokmány szankciós rendelkezéseit a jelenlegi helyzetben alkalmazni nem hajlandó. *Minthogy pedig az egyezségokmány reformjára irányuló akció a magyar javaslatok és intelmek ellenére semmit sem produkált a békének preventív eszközökkel való fenntartására, nyitva álló lehetősége, tovább fejlesztése terén, a Népszövetség elől úgy látszik ma úgy az egyik, mint a másik út egyaránt el van zárva. Elmúlt az az idő, amikor egyes népek, hogy kiemelkedhessenek a párianemzetek sorából, kényszerülve voltak egy társaságba bekerezkedni, vagy abban bennmaradni, annak ellenére, hogy az a társaság éppen velük szemben védte más, szerencsésebb államok érdekeit.* Mindazonáltal tagadhatatlan, hogy amíg Magyarország a Népszövetségnek tagja, az elemi jog szerint fennállanak bizonyos nemzetközi kötelezettségei, amelyeknek teljesítésére a Népszövetséget irányító hatalmak teljes joggal felhívhatnák. *Pedig erősen az az érzése az embernek, hogy egyes kivételektől eltekintve nagyon egyirányú politikai színezethez tartozó államokat találunk ott együtt, amelyeknek a paktum egyes szakaszaiból kifolyólag hozzánk intézendő felhívása már előre megjósolható célra irányulnak, amely cél pedig egyáltalán nem szolgálhatná a magyar külpolitika alapvető elgondolásait. Állítom, hogy sok más kis és középállam rosszul érzi magát a Népszövetség politikai testületében ugyanazokból az okokból, mint mi, azaz a Népszövetségnek egyoldalú politikai beállítottsága miatt.* Szerény nézetem szerint a legelemibb előrelátás megkívánja, hogy ezekben a pillanatokban, amikor minden mozgásban van, a legteljesebb mértékben igyekezzünk minden oldalon cselekvési szabadságunkat biztosítani. *A magunk lábán akarunk állni, senkinek sem ígérhetjük meg tehát előre, hogy valamit teszünk-e, vagy nem teszünk.* És ha már barátainkkal szemben fenntartottuk szabad elhatározá-

sunkat, akkor csak igazán logikus, hogy a csonka Népszövetség, vagy azok által, akik mögötte állanak, sem hagyjuk magunkat egy bizonyos irányban megkötni.

Kilépésünk önszántunkból történt

— *A földrajzi és néprajzi helyzet, a történelmi tradició és a magyarságban rejlő óvatosan lemérlegelt erő megszabják a magyar külpolitika útjait és célkitüzéseit. Ezeket úgy és akkor fogjuk megvalósítani, ahogy azt a békekészségünk megengedi és az észszerüség megkivánja. Hangsulyozni óhajtom, hogy kilépésünk önszántunkból, hosszú megfontolás után történt, nem azért, mert más kötelezettségeket vállaltunk, vagy vállalni óhajtunk, hanem kizárólag abból a célból, hogy az eljövendő küzdelemmel teli időkben a nemzet önrendelkezési jogát minél nagyobb mérvben biztositsuk magunknak.* Kilépésünk talán nem egy államot fog gondolkodásra indítani, vajjon a Népszövetségben való politikai együttmüködés most már nem jelent-e állásfoglalást.

Romániáról

Az elhangzott expozéhoz *Eckhardt Tibor, Peyer Károly,* vitéz *Galántay Tivadar, Ivády Béla,* gróf *Esterházy Móric, Szent-Iványi József, Turcsányi Imre, Tahy László* és vitéz *Somogyváry Gyula* szólt hozzá.

Gróf *Csáky István* külügyminiszter a felszólalásokra részletes választ adott, végül *beszámolt a nemzetközi helyzet legújabb fejleményeiről s a kormány állásfoglalásáról az egyes eseményekkel szemben. Rámutatott arra, hogy nehéz a helyzete Romániával szemben, amely állam mindent elkövet, hogy elhitesse a világgal, hogy oka van Magyarországról ellenséges szándékot feltételezni, noha teljes tudatában van annak, hogy a magyar kormány Románia határait tiszteletben kivánja tartani. De biztosithatom Romániát, hogy arra is számithat, hogy érzékenységére is messzemenőleg tekintettel leszünk mindaddig, ameddig ő is tekintettel lesz a milliós magyar kisebbségnek érdekeire. A magyar kormány változatlanul fenntartja azt a régi javaslatát, hogy kössön Románia Magyarországgal* — úgy, mint azt más államok egymás között már régen megtették — *kisebbségi egyezményt. Ez lényegesen meggyorsitaná a két állam közti viszony javulását.*

A külügyminiszter válasza után az ülés délután háromnegyed 2 órakor véget ért.

A felsőház külügyi bizottsága ülése délután 5 órakor kezdődött. A gyengélkedő *Kánya Kálmán* elnök helyett báró *Perényi Zsigmond* elnökölt, akinek megnyitója után gróf *Csáky István* külügyminiszter tartotta meg expozéját, amely főbb vonalaiban ugyanazokra a kérdésekre terjedt ki, mint a képviselőházban elhangzott expozé. Az expozéhoz *Kozma Miklós, Pekár Mihály,* gróf *Jankovich Bésán* és gróf *Csekonics Iván* szólt hozzá. Az elhangzott felszólalásokra a kormány részéről gróf *Csáky István* külügyminiszter kimerítően válaszolt s ezzel az ülés véget ért.

A fasiszta nagytanács tudomásul vette az albán nemzetgyülés határozatát

Róma, április 13. Az olasz belpolitikai életnek az olasz-albán perszonál unió kimondásával kapcsolatban rendkívül mozgalmas hete lesz. Csütörtökön délelőtt 10 órakor a Palazzo Venezia-ban a Duce elnökletével összeül a fasiszta nagytanács.

Pénteken délelőtt 10 órakor *Mussolini* elnöklete alatt minisztertanács lesz, amely elfogadja az olasz-albán perszonál unióról szóló részletes törvényjavaslatot. A törvényjavaslatot azután szombaton délután előbb a fasiszta kamara, majd a szenátus elé terjesztik. A szenátus még aznap elfogadja a törvényjavaslatot.

Az olasz sajtó nagy örömmel üdvözli az albán alkotmánygyülés történelmi határozatát.

A *Messaggero* hangoztatja, hogy ezzel a megoldással megmarad Albánia nemzeti egyedisége is, ugyanakkor pedig *egyre szorosabb kapcsolat létesül Olaszország és Albánia között*, amely az albán nép jövője és a békés haladás szempontjából feltétlenül szükséges. Az olasz nép örömmel veszi tudomásul a tiranai történelmi határozatot, amely Olaszország és az uralkodóház megnövekedett tekintélyéről tesz tanuságot.

A lap ezután részletesen ismerteti Albánia történelmi fejlődését és rámutat arra, hogy már a római idők óta Albánia története szorosan összefonódik Olaszország történelmével. Az Olaszország és Albánia közötti perszonál unió gondolata sem új. 1877-ben Bismarck már ajánlotta Crispinek, hogy az albán kérdést ilyen módon oldja meg. Akkor azonban még nem kerülhetett erre sor. Zog király rossz kormányzása most siettette azt a folyamatot, amely az egyesüléshez vezetett. Ez a megoldás helyreállítja Albániában a békét, az albán nép pedig Olaszország hatalmas támogatásával megindulhat a gazdasági és kulturális fejlődés útján. Albánia fejlődése meg fogja erősíteni a maj balkáni egyensúlyt és az Adria békéjét is és így azt egész Európának örömmel kell fogadnia.

Róma, április 13. A fasiszta nagytanács csütörtökön este tíz órakor Mussolini elnökletével ülést tartott, amelyen a tanács tagjai teljes számmal megjelentek. Ez alatt a Piazza Venezián tízezrekre menő tömeg gyült össze, hogy várja a fasiszta nagytanács döntését. 10 óra 30 perekor megnyilt a Palazzo Venezia erkélyének ajtaja s az erkélyen megjelent a Duce, akit a tömeg szünni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadott.

Starace pártfőtitkár harsány hangon üdvözölte a Ducet, majd felolvasta a fasiszta nagytanács közfelkiáltással elfogadott javaslatát, amely így hangzik

„A fasiszta nagytanács tudomásul veszi az albán alkotmányozó nemzetgyülésnek közfelkiáltással és ünnepélyesen elfogadott határozatát, amellyel felajánlja Albánia koronáját Viktor Emánuel király és császárnak: férfias örömmel üdvözöljük azt az eseményt, amely az ősi kapcsolatok alapján mélyreható és végleges módon egyesíti az albán népet és annak sorsát az olasz néppel és ennek sorsával.

A fasiszta nagytanács kijelenti, hogy Olaszország biztosítja a kitünő Albán nép számára a vallási szabadságot, a polgári haladást s a szociális igazságot és fegyvereivel megvédi a közös határokat és a békét.

A fasiszta nagytanács kifejezésre juttatta az olasz nép háláját a Duce, a birodalom megalapítója iránt".

A határozat felolvasása után a Duce a következő rövid beszédet intézte a tömeghez:

— Azok az események, amelyek ezekben a napokban végbemennek, mi akaratunknak, a mi szivünknek és a mi rőnknek eredményei. A baráti népek iránt baráti magatartást tanusítunk, de az ellenséges népek irányában világosan és határozottan ellenséges magatartást fogunk tanusítani.

Kérjük a világot, hogy hagyjon minket békében, a mi mindennapi kemény munkánkban, a világnak tudni kell, hogy mi tegnap, ma és mindennapon és mindig egyenesen törünk előre célunk felé.

A Duce szavait az óriási tömeg leírhatatlan lelkesedéssel fogadta és hosszú időn át éltette a Ducet, akinek többször is meg kellett jelennie az erkélyen.

— Főfájás, idegesség, hypochondriás állapotok gyakran a legrövidebb idő alatt megszünnek, ha bélműködésünket reggelenként, éhgyomorra egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

Belgium katonai intézkedései

Brüsszel április 13. **A minisztertanács csütörtökön délelőtt 9—10-ig ülést tartott. Az ülésen Denis tábornok, nemzetvédelmi miniszter tájékoztatta a minisztereket azokról a katonai inézkedésekről, amelyeket Belgium a tegnapi nap folyamán foganatositott. A minisztertanács az intézkedéseket jóváhagyta. A hivatalos körök a foganatositott intézkedéseket a legnagyobb titokban tartják.**

Brüsszel, április 13. A belga kormány tagjai csütörtök délelőtt rendkivüli minisztertanácsra ültek össze. Utána közölték, hogy a nemzetvédelmi miniszter a tanácskozás során minisztertársait a katonai biztonsági rendszabályokról tájékoztatta.

Illetékes helyen kijelentik, hogy a behivottak száma összesen 4—5 ezerre becsülhető. A müszaki csapatok, valamint a namuri és lüttichi erődítmények tüzérsének különleges kiképzésben részesitett legénységét és a tartalékos tiszteket hivták be.

Svájc fegyverkezése

Bern, április 13. **A 190 millió frankos véderőfejlesztési hitel felhasználásáról érdekes adatok kerültek nyilvánosságra. A svájci kormány mindenekelőtt a gyalogság tüzerejét akarja fokozni és e célból ujrendszerü gépfegyverek bevezetését határozta el. Rendkivül megerősitik a svájci tüzérséget és a légvédelmet is. Speciális repülőosztagot állitanak fel, amelyek a svájci határokat a levegőből ellenőrzik majd válságos időkben. Az erődítmények vonala mögött második erődövet létesitenek.**

Szovjet hajóraj indult a Távolkeletre

Istambul, április 13. **A szovjet hadihajóraj nyolc egysége áthaladt a Boszporuszon, hogy a Fekete-tengerről a Távolkeletre menjen. Eddig 12 szovjet hadihajó kelt át a Boszporuszon.**

Cáfol a szovjet

Moszkva, április 13. A Szovjet TI. jelenti: A külföldi lapokban olyan hirek keltek lábra, hogy szovjetorosz torpedónaszádok és cirkálók a Boszporuson keresztül útban vannak Görögország felé, kapcsolatban az albániai eseményekkel.

A Szovjet TI-t felhatalmazták annak közlésére, hogy ezek a hirek egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak, mert a zutolsó két hét alatt a Fekete tengeren egyetlen szovjetorosz torpedó naszád, vagy cirkáló nem szedte fel horgonyát és nem haladt át a Boszporuson.

A macedónok önálló államot akarnak olasz fenhatóság alatt

A Daily Telegraph szófiai jelentése szerint Borisz bolgár király Szófiába érkezett, ahol nyomban fogadta a bolgár miniszterelnököt, aki előzetesen hosszasan tárgyalt a jugoszláv követtel.

Szófiában olyan hirek terjedtek el, hogy a macedónok ujból mozgolódnak és Olaszországtól várják a független Macedón állam felállitását. Ez az országrész Bulgária, Görögország és Jugoszlávia azon részeiből állana, ahol ma is macedónok élnek.

Mihajlov ismert macedón vezér visszaérkezett Lengyelországból és jelenleg Olaszországban tartózkodik.

Vigszinház

Ma utoljára
a legérdekesebb szerelmi regény:

Jezábel

Főszereplő: Bette Davis.

Holnaptól magyar film:
Varieté csillagai

Angol kölcsönt kap Kina, Románia, Görögország, Portugália, Irak és Egyiptom

Anglia a legközelebbi napokban 10 millió angol font kölcsönt folyósit különböző államoknak. E kölcsönök az exporttámogató törvény alapján nyernek folyósitást. A 10 millió fontból 3 milliót kap Kina, 2 milliót Románia, 1.5—1.5 milliót Görögország és Portugália, 1—1 milliót Irak és Egyiptom. Kina eddig 8 és fél millió fnot sterling kölcsönt kapott Angliától.

Bayruth, április 13. Az Annahar cimü lap arról ad hirt, hogy Trans-Jordaniában három új szabadcsapat zászlóaljat alakitottak.

Róma, április 13. *Ciano* gróf külügyminiszter Tiranából repülőgépen visszaérkezett Rómába.

Chamberlain előterjesztette az angol kormány-nyilatkozatot

London, április 13. A csütörtöki rendkívüli angol minisztertanács, amely 1.25 óráig tartott és amelyen résztvettek a kabinet összes tagjai, meghallgatta *Chamberlain* miniszterelnök és lord *Halifax* külügyminiszter által a parlamentben előadandó kormánynyilatkozatot.

Délután 2.35 órakor lépett ki *Chamberlain* miniszterelnök neje kíséretében a miniszterelnöki palota kapuján, hogy *az alsóház történelmi fontosságú ülésére menjen.* A miniszterelnököt az ucca közönsége lelkesen megéljenezte.

A hagyományos megnyitó ima elmondása után a Ház szinte lázas gyorsasággal morzsolt le néhány halaszthatatlan interpellációt, — majd *Margason*, a konzervativ párt fővitarendezője a Ház elnapolását indítványozta, de *Chamberlain* miniszterelnök, akit a kormányt támogató pártok percekig tartó lelkes ovációkkal üdvözöltek, *megkezdte az egész világon türelmetlenül várt külpolitikai nyilatkozatát.*

— Az alsóház speakere — így kezdte *Chamberlain* miniszterelnök beszédét — a kormány meghallgatása után közérdekből összehívta a Házat bizonyos események megvitatására, amelyek a húsvéti ünnepeket megzavarták és széleskörű nyugtalanságot és aggodalmakat keltettek Európában, főként a Földközi-tenger keleti részében.

Az albániai események

A miniszterelnök ezután röviden áttekintette az előzményeket, utalva az Albániára vonatkozó legutóbbi alsóházi nyilatkozatára és hozzátéve, hogy április 6-án olasz hadihajók jelentek meg Albánia partvidékén, fedélzetükre vették és elszállitották az albániai olasz lakosságot. Este olasz csapatok indultak el Bariból és Brindisiből Albániába. Április 7-én hajnal tájban olasz csapatok szálltak partra Durazzóban és egyéb kikötőkben s nagypénteken délután az olaszok megszállták a négy tengerparti várost. *Április 8-án bevonultak Tiranába. Zog király, Geraldine királyné és csecsemőjük Görögországba érkeztek, ahol rendégszerető fogadtatásra találtak.*

— Az események hátterét illetőleg — így folytatta beszédét *Chamberlain* — ellentétes beállitásokat találunk. A miniszterelnök itt felolvasta az események indokaira vonatkozó mindkét oldali közléseket, kiemelve, hogy lord Perth római angol nagykövettel április 4-én közölték, hogy Zog albán király az olasz-albán szövetség megerősitését javasolta és hogy Olaszország által előterjesztett szövetségi terv nem változtatta volna meg Albánia jogállását és nem kísérte azt ultimátumszerű fenyegetés. *Azután viszont április 8-án a londoni albán követ közölte lord Halifax külügyminiszterrel, hogy az olasz kormány ultimátumszerűen olyan terv elfogadását követelte az albán kormánytól, amelyet utóbbi mint Albánia függetlenségével és területi épségével össze nem férőt, visszautasitott. Ugyancsak április 8-án közölte a londoni albán követ az angol külügyminiszterrel, hogy Zog király visszautasitotta az olasz javaslatokat, kijelentve, hogy Albánia szükség esetén fegyveresen is ellenáll. Ezzel kapcsolatban az albán követ kérte az angol kormányt, kövessen el minden tőle telhetőt a kis albán nemzet megsegélyezésére. Ez a kétféle beállitás egymástól lényegesen különbözik s a bölcsesség azt tanácsolja, hogy egyelőre felfüggesszük ítéletünket a megszállás előzményeiről.* Nyilván mind Angliában, mind az egész világon úgy fogják találni, hogy az albániai olasz eljárás nemcsak nem járult hozzá a béke és biztonság általános ügyéhez, hanem elkerülhetetlenül újabb nyugtalanságot okozott és növelte a nemzetközi feszültséget is.

— A legutóbbi hirek szerint az albán tartományi kormányzótanács az olasz királynak ajánlotta fel Albánia koronáját. Be kell várni, vajjon az olasz kormány elfogadja-e ezt az ajánlatot. De bármi legyen is az eredmény, az angol kormány rendkivül nehéznek tartja az albániai eseményeknek az angol-olasz egyezmény céljaival és rendeltetésével való összeegyeztetését. **Nemcsak Albánia jövője forog kockán, nemcsak a szomszédos területeken, hanem a Földközi tengerrel határos egyéb országokban és az egész Balkán félszigeten sulyos aggodalom és nyugtalanság uralkodik.** Az általános nyugtalanság példájaképpen előadta Chamberlain, hogy **husvét vasárnapján a görög kormány közölte az athéni angol követtel és a londoni görög követ az angol külügyminiszterrel, hogy az olaszok a közeljövőben meg akarják szállni Korfut. Lord Halifax** külügyminiszter azonnal figyelmeztette gróf Crolls londoni olasz ügyvivőt, hogy Anglia ezt rendkivül sulyos dolognak tekintené, mire az ügyvivő saját felelősségére kijelentette, hogy **ez nem lehet kormányának politikája. Később Crolls ügyvivő Mussolini üzenetét adta át a külügyi hivatalban és ujból igérte, hogy Olaszország tiszteletben tartja Görögország területi és félszigeti épségét.**

Anglia Görögország és Románia függetlenségéért

— Mindez mutatja, hogy a bizalom mélyen megrendült és nem állitható egykönnyen helyre. Az angol kormány kötelességének tartja, hogy minden kétséget kizáró világossággal ismertesse álláspontját. Kijelentem ennélfogva az angol kormány nevében, hogy az angol kormány a lehető legnagyobb fontosságot tulajdonitja annak, hogy kerültessék a földközitengeri és balkánfélszigeti jelenlegi állapot megzavarása erőszakkal, vagy erőszakos fenyegetéssel.

— **Ennélfogva elhatározta az angol kormány, hogy minden olyan eljárás esetén, amely világosan fenyegetné Görögország, vagy Románia függetlenségét és amely ellen a görög, vagy román kormány létérdekből nemzeti haderejével ellentállna, az angol kormány kötelességének tartaná, hogy a görög, illetőleg román kormánynak az eset következményei szerint haladéktalanul és minden hatalmában álló eszközzel segitségére siessen.** (Általános helyeslés.) Ezt a nyilatkozatot közöljük a közvetlenül érintett, valamint egyéb kormányokkal is.

Az angol-olasz egyezmény fenntartása

— Úgy tudom, hogy a francia kormány hasonló nyilatkozatot tett. A dominiumok kormányait állandóan tájékoztatjuk az összes fejlemények felől. **Nem változott az a meggyőződésem, hogy helyes volt az a politikánk, amelynek alapján egy évvel ezelőtt aláirtuk az angol-olasz egyezményt. Azonban ne mtitkolom, hogy az olasz kormány eljárása mély csalódással tölt el. Egyesek talán azt kivánják, hogy nyilvánitsuk az angol-olasz egyezményt hatályát veszitettnek, ezt a felfogást nem osztom. A legutóbbi eszmecserék során ugy értesültünk, hogy a madridi mozgalom felvonulása után elszállitják Spanyolországból az olasz önkénteseket, ezt az ujabb biztositékot tudomásul vettük. Az angol kormány az egyezmény életbevágóan fontos elemének tekinti az olasz önkéntesek elszállitását Spanyolországból.**

Ismétlődő rémületek

— Ismét látjuk, milyen türhetetlen helyzetben tartja a világot az állandóan ismétlődő rémületek sorozata, amely megfojtja a gazdasági életet, megöli a kulturális és társadalmi haladást és elnyomja az emberiség tevékenységét minden téren — igy fejezte be beszédét Chamberlain miniszterelnök. Mindezeknek a zavaroknak ellenére sokáig türelemmel folytattuk a bizalmatlanságok kiküszöbölését, a béke fenntartását és a jóindulat előmozditását célzó erőfeszitéseinket. Nem hihetem, hogy mindez meddő maradhatna. Az események, amelyeket a multban felpanaszoltunk és amelyeket most elitélünk, mindenütt a legsulyosabb aggodalmakat okozzák és a közös veszély felismeréséhez vezetnek.

Wilkonson felkiált: Mi lesz Oroszországgal?

Chamberlain: Az a tény, hogy Oroszországot nem emlitettem, nem jelenti azt, mintha nem állanánk szoros érintkezésben ez ország képviselőjével. Feladatunk nagyon sulyos, nemcsak azt kell megfontolni, hogy mit kivánunk mi, hanem azt is, hogy mit hajlandók más népek tenni. Minden előitélet és világnézeti korlátozás nélkül képességeink végső megfeszitésével tömöriteni igyekszünk azokat az erőket, amelyek a békét pártolják és készek a támadásnak ellentállni. Bizunk eme erőfeszitésünk sikerében. Most pedig mindjobban meg kell szilárditani azt az eltökélt szándékunkat, hogy nemcsak saját önvédelmünk céljaira fejlesszük erőinket, hanem hogy szükség esetén kivesszük részünket azok oldalán, akik készek ellentállni, ha támadás, vagy szabadságuk elveszitése fenyegetné őket.

— A Ház és az országbizonyára helyesli elhatározásunkat s azokat a lépéseinket, amelyeket ennek megvalósitása céljából tettünk és tenni fogunk. (Élénk éljenzés.)

Chamberlain beszéde után **Attlee** őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezére emelkedett szólásra. **Örömét fejezte ki, hogy Anglia kötelezettséget vállalt Lengyelország, Románia és Görögország függetlenségéért**, de a szovjet bekapcsolását is követelte a biztonsági rendszerbe.

London, április 13. Mint a Times diplomáciai levelezője jelenti, Lord Perth római angol nagykövet tiz napon belül elhagyja állomáshelyét, miután már az angol olasz egyezmény megkötésekor szó volt arról, hogy Lord Perth elhagyja Rómát.

Sir Neville Henderson berlini angol nagykövet állomáshelyére való visszatérése előtt rövid szabadságra megy.

Tiszti köpenyek
Eső kabátok
Vihar kabátok
Kocsis köpenyek
nagy választéka a
Benyáts áruház

Hungária filmszinház
Ma először
Claudette Colbert és Herbert Marshall
parádés kiállitásu filmje:
Zaza
a kis francia sanzonénekesnő örökké aktuális története, a szerelemről, boldogtalanságról és karrierről.
Előadások: 5, 7, 9-kor! **Hiradó!**

Az Apollóban
Mától
Jávor Pál és Rózsahegyi Kálmán főszereplésével:
A bor
Gárdonyi Géza örökbecsü színjátéka!
Előadások: 5, 7, 9-kor! **Hiradó!**

A felsőház bizottsága az albizottság módositásaival elfogadta a zsidó-javaslatot

Budapest, április 13. A felsőház egyesített bizottságait csütörtökre hívták össze, hogy folytassák a zsidótörvényjavaslatnak részleteiben való tárgyalását.

Görgey László előadó ismertette az albizottság jelentését és azokat a már nyilvánosságra került módosításokat, amelyet az albizottság most az együttes bizottságnak elfogadásra ajánlott.

Az érdemleges tanácskozásra áttérve báró *Prónay György* mindenekelőtt kérte, hogy az együttes bizottság halassza el tárgyalását, tekintettel arra, hogy az albizottság által javasolt módosítások nincsenek kinyomtatva.

Töreky Géza elnök erre azt felelte, hogy a tárgyalás sorrendje szerint minden szakasznál behatóan ismertetni fogják az albizottság által javasolt módosításokat, így az áttekintés könnyű lesz, tehát semmi akadálya annak, hogy a bizottság az érdemi tárgyalást most mindjárt folytassa.

Az első szakasz kiegészítése

Az elnök ezután ismertette az első szakaszt és az albizottság által ehhez javasolt kiegészítést. A szakasz változatlanul megmarad eredeti szövegében, csupán a 3. bekezdés új a) pontjaként iktatják be a következő szöveget:

»*Nem tekintendő zsidónak az a személy sem, aki 1939 január 1. napja előtt lett a keresztény hitfelekezet tagjává és azon túl is a keresztény hitfelekezet tagja maradt, ha szülői — amennyiben szülői 1848 december 31. után születtek, ezeknek felmenői is — 1849 január 1 előtt Magyarország területén születtek és megkereszteltetésének napja óta 20 év eltelt.*«

Gaár Vilmos volt a következő felszólaló. Hibáztatja, hogy a szakaszt így módosították, mert a magyar közjog nem ismeri azt, hogy mindkét szülő után lehet csak az állampolgárságot megállapítani. Eddig a magyar közjog szerint az apa, ha elvett egy idegenajkú nőt, az is magyar állampolgárrá vált. Ilyen körülmények között a feleség is örökölte a férj után és a gyerekek is természetesen a magyar állampolgárságot. Hibáztatja azt is, hogy nem az apa születését kell igazolni, hanem a módosításban mindkét szülőről van szó. Rámutatott arra, hogy az izraelita hitfelekezetek csak 1851 után voltak kötelesek anyakönyvvezetést végezni, éppen ezért az iratoknak a beszerzése nem lesz lehetséges és ilyen körülmények között a megadott kedvezmény egyenlő lesz a jog megvonásával.

Báró *Bottlik István* szólalt fel ezután. Nem látja tisztázottnak a módosítással a szakaszt, különösen a gyermekek szempontjából.

— Expressis verbis ki kell mondani a törvényben, hogy akik 1848 előtt már itt voltak és azok leszármazottai, még akkor is, ha később keresztelkedtek meg, azok gyermekei, ha 7 éves koruk előtt már keresztények voltak és keresztény szellemben nevelkedtek, azok teljes jogú magyar állampolgárok legyenek.

Pap József hangsúlyozta beszédében, hogy azt kívánja, hogy minél kevesebb legyen az osztály és faji különbség. Ugyanis az új módosítás faji és osztálykülönbséget statuál, amit pedig a magyar törvények eddig nem ismertek.

Báró *Prónay György* kijelentette felszólalásában, hogy a módosítás nem elégíti ki.

Glattfelder Gyula szólalt fel ezután. Megállapította, hogy az új szakasz kétségtelenül *nem felel meg a teológiai álláspontnak és nem felel meg a keresztény dogmatika álláspontjának sem.* A politikusnak azonban mindig célszerűségi szempontokat kell szem előtt tartania és két rossz közül a kisebb rosszat kell elfogadnia.

Ravasz László egyetért Glattfelder Gyula felfogásával, amihez hozzáteszi még, hogy *református szempontból sem az első szakasz, sem pedig az egész törvény a kereszténység szentségét egyáltalán nem érinti* és nem érinti ezt a katolikus egyház szempontjából sem. Az utóbbinak a megállapítására azonban nem ő az illetékes. Az ellentétes felfogások között kompromisszum jött létre és aki szerinte látó szemmel nézi a helyzetet, annak ezt a kompromisszumot a nemzet érdekében el kell fogadnia és ezzel az eredménnyel meg kell elégednie.

Raffay Sándor kijelentette, hogy ő sem látja eloszlatottnak az egyházak aggodalmait a javasolt módosítással, de elismeri, hogy *a kérdést nyugvópontra kell juttatni és ezért ő is elfogadja az albizottság által javasolt módosítás szerint a szakaszt, jóllehet, kifejezést ad a lelkében élő ellenérzéseknek, mert ezzel önmagának és egyházának tartozik.*

Józan Miklós felvetette a kérdést, hogy szabad-e ilyen mélyen belenyúlni családok életébe, mint azt a javaslat teszi.

Az igazságügyminiszter felszólalása

Tasnády-Nagy András igazságügyminiszter szólalt fel azután. Örömmel üdvözölte **Glattfelder Gyulának** és mindazoknak a felszólalását, akik a törvényhozás **két háza közötti összeütközés elkerülésére törekednek.** — Hangsúlyozta, hogy az albizottság által előterjesztett módosítások nem a kormány módosításai és nem is a kormány közbenjöttével jöttek létre, mert a krmány az együttes bizottságtól, — mint a felsőház plénumától a javaslat eredeti szövegének elfogadását fogja kérni. **Mindazonáltal a kormány, amennyiben a felsőház az albizottság módosításait elfogadná, hajlandó ezek tekintetében a képviselőház és felsőház között közvetíteni, semmi egyébb ilyen módosításra vonatkozólag azonban ilyen közvetítést nem vállal.**

Az 1. szakaszt ezután az egyesített bizottság az albizottság módosításával elfogadta.

A kivételek

Az 1. szakasz utolsó bekezdéseként még egy módosítást javasolt a tizennyolctagú albizottság, mely szerint *»a jelen törvényben meghatározott korlátozásokat nem lehet alkalmazni arra, akinek a törvény hatálya alól való mentesítését erre a célra alapított bizottság egyhangú határozattal kimondja«.*

Az egyesített bizottság ezt a módosítást is elfogadta azzal a változtatással, hogy *az első évben nem ötven, hanem legfeljebb száz személyt lehet a bizottság egyhangú határozatával mentesíteni.*

A frontharcos szakasz

A bizottság áttért a 2. szakasz, illetve az e szakaszhoz javasolt albizottsági módosítások tárgyalására. Az albizottság ülésén négy pontban javasolt kiegészítést a második szakaszhoz.

A kivételeket taglaló 2. szakasz hatályát a következőképpen óhajtja kiterjeszteni az albizottság:

Az eredeti javaslat szerint nem vonatkozik a törvény arra, persze csak amennyiben egyes szakaszok ezt a kivételt nem hatálytalanítják, *akit a világháborúban ezüst vagy arany vitézségi éremmel tüntettek ki, vagy aki az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért más kitüntetésben legalább kétízben részesült. Ezt a pontot az albizottsági módosítás arra a személyre is kiterjeszti, akinek atyját az 1914—1918. évi háborúban arany vagy legalább kétízben nagyezüst vitézségi éremmel tüntették ki.*

Az eredeti javaslat a fentebbi mértékű mentesség alá vonja a világháború folyamán vaskoronarenddel, vagy ennél magasabb kitüntetéssel kitüntetett tűzharcosokat. *Az albizottság a mentességnek a kiterjesztését javasolja ezek gyermekeire is.*

A hadirokkantakra vonatkozó szakasznál, ahol az eredeti törvényjavaslat kritériuma az ötvenszázalékos hadirokkantság, az albizottság *a mentesség kiterjesztését indítványozza azok feleségére és gyermekeire is, akik a törvény hatálybalépésekor hetvenöt vagy százszázalékos hadirokkantak.*

Fontos kiegészítő javaslata még az albizottságnak a következő:

»*Az 1. bekezdés 1—5. pontjának rendelkezéseit az 1914—18. évi háború befejezése után az országért vivott harcokban résztvettekre is megfelelően alkalmazni kell.*«

Örffy Imre és Papp József felszólalása után báró **Prónay György** bejelentette, hogy a plenáris tárgyalás során több mint száz olyan tábornok nyilatkozatát terjeszti be, **akik a világháborúban résztvettek és kijelentik, hogy a Károly csapatkereszttel kitüntetett tűzharcosok a nemzet osztatlan hálája és elismerésére váltak érdemesekké és ezért a hagyományos bajtársias szellem megköveteli, hogy teljes jogú magyar állampolgároknak tekintessenek, kivétel nélkül.**

Tasnády-Nagy András igazságügyminiszter rámutatott arra, hogy minden százalék, amelyet a zsidó hadiérdemeseknek juttatunk, a keresztény hadiérdemesek elhelyezkedési lehetőségét csökkenti. Ismétli, nem arról van szó, mintha lekicsinyelnék a zsidók hadiérdemeit, ellenkezőleg, nagyobb mértékben veszik figyelembe és ezért nem helytállók báró **Prónay** György ezzel kapcsolatban tett észrevételei.

Az együttes bizottság az igazságügyminiszter felszólalása után a **második** paragrafust az albizottság által módosított szövegezésében fogadta el, a többi módosító indítványt elvetette.

A közjogi szakasz

A 4. paragrafusnál báró **Prónay György** aggályosnak tartja a felsőház parítása szempontjából azt a rendelkezést, hogy zsidót a felsőház tagjává megválasztani nem lehet s ezért annak törlését kérte. Őszintébb volna egyszerűen azt mondani, hogy zsidónak nincs választójoga, mert senki sem tud majd eleget tenni a követelménynek s igazolni azt, hogy apja, anyja, esetleg nagyszülői Magyarországon laktak 1867. év óta.

Láng Lajos szerint is fizikai lehetetlenség a választójog elnyeréséhez megkívánt kellékek beszerzése. A javaslat tehát csak papíron ad választójogot a zsidóságnak.

Tasnády-Nagy András igazságügyminiszter a felszólalásokra válaszolva rámutatott arra, hogy a javaslat általános rendelkezés szerint az, akit az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe felvettek, ha őt a jelen törvény értelmében zsidónak kell tekinteni, köteles ezt bejelenteni. A bejelentés szabályait a kormány rendeletben állapítja meg. A bejelentés községekben a jegyzőnél, városokban pedig a polgármesternél történik.

Aki bejelentette, hogy a javaslat értelmében zsidónak tekintendő, ha a szavazati jogával élni akar, igazolni köteles, hogy a választójog előfeltételeit kimutatta azzal, hogy szüleinek **1867 előtti magyarországi származását** bizonyította.

Négy hónapon belül tartandó választás esetén csak magát a születést kell bizonyítani, elsősorban természetesen anyakönyvi kivonattal, de ha ez nem áll rendelkezésre, más okiratokkal is, amelyekre nézve megkötöttség sem a törvényben, sem a rendeletben nem lesz.

A bizottság úgy ezt a szakaszt, mint a 12-ig minden szakaszt, eredeti szövegezésben elfogadott.

A 13 paragrafustól végig a 29. szakaszt is változatlanul fogadta el. A 29. paragrafusnál elfogadták az albizottságnak azt a javasolt módosítását, hogy a szövegből a „felvidéki" szót kihagyják.

Az együttes bizottság ezzel a törvényjavaslat részletes tárgyalását befejezte s elhatározta, hogy a tárgyalásra **a sürgősség kimondását kéri.** A 22. paragrafusnál, amely a **kivándorlásról intézkedik, Tasnády-Nagy András** igazságügyminiszter kijelentette, hogy a kormány e szakasznak alapján kibocsátandó rendeleteit bemutatja az országgyűlésnek.

Testvérközségek

Hatalmas arányokban fejlődik a nemzeti társadalom legújabb mozgalma. A trianoni magyar városok, községek testvérré fogadnak kárpátaljai községeket, hogy közös népi életet éljenek Szent István időtlen birodalmában. A tegnapi napon a társadalom legújabb országos megmozdulása nevezetes állomáshoz érkezett. *Szendy Károly*, Budapest polgármesterénél, mint a magyar városok országos szövetségének elnökénél összeültek az egyetemi városok polgármesterei, hogy előkészítsék a városok folyamatos csatlakozását a testvérközségek mozgalmához. A mozgalom irányítását a szövetség vállalta. Ezért az érdeklődők felvilágosításért közvetlenül ennek irodájához forduljanak.

Mexikó, április 13. Queretaroban két vonat összeütközött. A szerencsétlenségnek állítólag 40 halálos áldozata van.

Páris, április 13. (Stefani.) A svéd király a Cotes Azuren ideérkezett. A király körülbelül egy hétig marad Párisban.

Sem Anglia, sem Olaszország nem szállja meg Korfut

London, április 13. A lordok házában lord Snell, a munkáspárti ellenzék vezére felvilágositást kért a kormánytól a nemzetközi helyzetről, amire lord Halifax külügyminiszter hosszabb nyilatkozatban felelt, amely lényegileg, majd nem megegyezett Chamberlain miniszterelnök alsóházi nyilatkozatával. Ami a csekélyszámú eltéréseket illeti, Halifax egy helyen ezeket mondotta:

— Husvét előestéjén Crollo gróf olasz ügyvivő közölte velem Mussolininak azt az üzenetét, amely szerint Jugoszláviában és Görögországban teljes a nyugalom és ennélfogva világos,, hogy Olaszországnak nincs szándékában ezekben a szomszédos államokban zavart kelteni. Az ügyvivő egyszersmind figyelmeztetett az angol sajtó célzásaira, melyek szerint Anglia esetleg megszálláná Korfut. Azonnal közöltem Crolla gróffal, hogy ez távol áll az angol kormány szándékától, de nagyon súlyosnak tekintené Anglia, ha bárki más szállaná meg Korfut.

— Előadta továbbá, hogy Mussolini a londoni olasz ügyvivő útján küldött újabb üzenetében biztositotta az angol kormányt, hogy az olasz csapatokat a madridi győzelmi bevonulás után elszállitják, majd április 9-én Cianó gróf közölte lord Perth-el, hogy az olasz csapatokkal együtt az olasz repülőgépek és pilóták is elhagyják Spanyolország területét.

Lord Halifax megismételte a Görögország és Románia függetlenségére nézve adott biztositékokat.

A francia nyilatkozat

Páris, április 13. A francia kormány csütörtökön nyilvánosságra hozta az államtanács döntéseit. Daladier miniszterelnök e döntéseket a következő kijelentések kiséretében közölte a sajtóval:

Franciaország politikáját a március 29-én elmondott rádióbeszédemben kövonaloztam. Akkor azt mondottam, hogy **Európa riadó állapotban van és hogy Franciaországnak, amely elszánta magát arra, hogy a békét szabadságban és becsületben fenntartja,** először is meg kellett erősitenie saját védelmét és szorosabbra kellett füznie az összetartás szálait mindazokkal a népekkel, amelyek elszánták magukat arra, hogy szembeszálljanak a támadással. Azóta ebben az értelemben cselekedtünk. **Ezért hoztunk katonai intézkedéseket, amelyek minden meglepetés ellen szavatolják Franciaország és a birodalom határait.** Folytatjuk **azt a diplomáciai akciót,** amely szükséges a béke fenntatásához, az összetartás megszilárditása utján, amelynek egyesiteni kellene a közös veszedelem előtt minden országot, amely el van szánva, hogy megőrzi szabadságát. **A francia nemzethez tehát a következő nyilatkozattal fordulok, amelyet a köztársaság kormánya Nagybriatannia kormányával közös egyetértésben állapitott meg:**

„A francia kormány a legnagyobb fontosságot tulajdonitja annak, hogy **elejét vegye a földközitengeri és balkánfélszigeti statusquo minden módositásának akár erőszakkal, akár erőszakos fenyegetéssel.** Tekintetbe véve azokat a különleges aggodalmakat, amelyeket az utóbbi hetek eseményei okoztak, **a francia kormány következésképpen különleges biztositékot adott Romániának és Görögországnak, hogy abban az esetben, ha olyan akciót kezdenének, amely világosan fenyegeti Románia, vagy Görögoország függetlenségét és ha a román, vagy görög kormány ugy vélné, hogy életérdeke egész nemzeti erejével annak ellenállnia, a francia kormány kötelezőnek fogja tartani, hogy haladéktalanul megadjon minden hatalmában álló támogatást. Az angol kormány ugyanilyen magatartást foglalt el.**

A francia kormány örömmel fogadta **Anglia és Lengyelország kölcsönös kötelezettség vállalását.** Másfelől a francia-lengyel szövetséget hasonló szellemben megerősitette a francia és lengyel kormány. **Franciaország és Lengyelország haladéktalanul és közvetlenül szavatosságot ad a másik félnek mindennemü közvetlen, vagy közvetett fenyegetés ellen, amely életérdekeiket érintené.** Még ma közlik nagyköveteink ezt a nyilatkozatot valamennyi érdekelt kormánnyal és **különösképpen Török-országgal.“**

A nyilatkozat ismertetése után Daladier miniszterelnök ezeket mondotta: Franciaország és birodalma területének megvédelmezése, a területi épség, vagy jogai ellen irányuló minden közvetlen, vagyközvetett támadás ellen — egyedül a béke érdekében keresése minden olyan **egyetértésnek,** mely biztositja a népek szolidaris védelmét, minden függetlensügüket fenyegető vállalkozás ellen: — **ez az a politika, amelyet a francia kormány követ felelössége tudatában** és attól a törhetetlen elszántságtól vezéreltetve, hogy nem hátrál meg semmiféle olyan feladat elől, amelyet a haza sorsának megvédése reá ró.

A görög sajtó az olasz barátsági nyilatkozatról

Athén, április 13. Valamennyi reggeli lap hosszasan foglalkozik az Olaszország részéről Görögországnak tett jótállási nyilatkozattal.

A „Kathemerini“ ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy sem a multban, sem a jelenben Olaszország és Görögország sohasem alkottak ellenséges arcvonalat. A két államot szerződések és egyezmények nélkül is mindig az igazi barátság füzi össze. Az olasz nyilatkozat a két nép közti együttmüködésben uj fejezetet jelent és szétszórja azokat a hirészteléseket, melyek meg akarják zavarni a légkört.

Hasonló értelemben a többi lap is foglalkozik az olasz nyilatkozattal.

Göring Rómában

Róma, április 13. Hivatalos jelentés szerint *Göring* vezértábornagy és felesége péntek este 8 órakor érkeznek Rómába. Göring szombaton és vasárnap hivatalos látogatáson Rómában fog tartózkodni és több megbeszélést folytat majd Mussolinival és Cianoval. Az olasz király és császár is fogadja Göringet és reggelit ad tiszteletére.

— **Gyermektragédia a szántásnál.** Miskolcról jelentik: Molnár János ongai gazda 14 éves Sándor fia a szántóföldön dolgozó henger előtt elesett, a henger átment rajta és teljesen szétroncsolta koponyáját.

A kormány törekszik a régi közszolgálati illetmények visszaállitására

Budapest, április 13. A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének országos elnöki bizottsága ülést tartott, amelyen az elnöklő Balássy Antal dr ny. államtitkár bejelentette, hogy a Kansz nevében tisztelgett a miniszterelnöknél és a pénzügyminiszternél, akik előtt feltárta a tényleges s nyugdijas közalkalmazotak helyzetét és kivánságait. A miniszterelnök és pénzügyminiszter jóindulattal és megértéssel hallgatta az előterjesztéseket. Hangsulyozták, hogy az állam legelső feladata a honvédelem fejlesztése, de a kormány emellett a lehetőséghez képest törekszik az 1931. év előtti, vagyis a csökkentések nélküli közszolgálati illetmények visszaállitására. Javornitzky Jenő főtitkár bejelentette, hogy a Kansz és a Nyukosz együttes emlékirattal fordul a kormányhoz a helyzet javitása érdekében.

F. Vargha Lajos nagyrábéi lelkész, a debreceni egyházmegye volt esperese meghalt

Nagy veszteség és gyász érte a református egyházat. **F. Vargha** Lajos volt nagyrábéi lelkész, a debreceni református egyházmegyének hosszu időkön kersztül esperes, április 12-én Karcagon, ottanférjezett leányának lakásán **84 éves korában elhunyt.** A magas kort ért lelkipásztor nagy buzgósággal épitette az egyházat, amelyiknek szellemi és gazdasági életét kitünően tudta irányitani s ez elfoglaltsága mellett széleskörü, nagyértékü irodalmi munkássággal is foglalkozott. Egyházi beszédeket és **imádságokat is irt, amelyek közül kiválik a világháboru alatt templomi használatra irt imádságos könyve.** Rengeteg cikket irt egyházi és világi lapokba, azonkivül vallásos tárgyu költeményei mindenkor nagy figyelmet keltettek.

Legutóbb Szentpéteri Kun Béla debreceni egyházmegyei gondnok beiktatásán jelent meg a debreceni egyház tanácstermében s akkor még senki nem gondolta, hogy a magas kora dacára viruló egészségnek örvendő, kitünő kedélyü, közszeretettől és köztisztelettől övezett esperest rövid idő mulva elveszíti a református egyház.

F. Vargha Lajos temetése Karcagon április 14-én délután négy órakor lesz.

Debreceni urilány Budapesten a Dunába vetette magát

Budapest, április 13. Csütörtökön este az ujpesti összekötő hid járókelői arra lettek figyelmesek, hogy egy fiatal leány izgatottan viselkedik a hidon, majd mielőtt bárki megakadályozhatta volna, a vizbe vetett magát.

A hidnál levő örvények pillanatok alatt elnyelték a szerencsétlen öngyilkos leányt s az ujpesti motoros mentőőrség már csak a viz szinén uszó retikült találta meg. A kézitáskában talált Máv. arcképes igazolványból megállapitották, hogy az öngyilkos leány **Király Lenke 20 éves háztartásbeli, egy debreceni Máv, főtisztviselő lánya.**

A budapesti főkapitányság utján a debreceni rendőrség értesitette a családot. A vizsgálatot meginditották annak megállapitására, mi lehetett az öngyilkosság oka.

Geraldine albán királynő menekülése két napos csecsemőjével

Athén, április 13. Az olasz csapatok albániai partra szállása után Zog király és családja az albán főnemesek egy csoportjával elmenekült a fővárosból a görög határ felé. Zog király és a nemesek albán területen maradtak még visszsa, mikor a királyné kétnapos fiával egy nagy fekete autón átlépte az albán-görög határt és Florina egyik kis szállodájában bérelt szobát. A megérkezéskor még nem tudták, hogy az albán királyné érkezett a városkába, csak akkor derült ki, hogy milyen előkelő vendége van a városnak, mikor a görög király a leghiresebb nőorvost küldte Florinába az utazástól megviselt királyné ápolására.

Zog király és ötven albán főnemes másnap átlépték a határt, de a görögök a főnemeseknek nem engedték meg a határszéli városkában való tartózkodást, hanem tovább kellett utazni, csupán Zog király időzhetett néhány órát a felesége és fia mellett. A királyné, amikor kipihente az utazás fáradalmait, tovább utazott most már férje társaságában Szaloniki egyik tengerparti luxusszállodájában tízszobás lakosztályban lakott másfél napig. Senkivel sem érintkeztek.

A kis csecsemő igen jól érezte magát az egész úton és sirását is alig lehetett hallani.

Szalonikiből a királyi pár Larissába ment, ahol a menekült albán főnemesek tartózkodnak. Az albán királyi pár kedden érkezett Larissába és valószinüleg húzamosabb ideig maradnak ott.

A Daily Telegraph értesülése szerint Geraldine királyné állapota az elmult éjszaka folyamán javult, de még hosszabb ideig fog tartani, mig teljesen felépül.

Páris, április 13. (MTI.) A *Paris Soir* athéni tudósitója szerint Geraldine királyné kezelőorvosai kijelentették, hogy a beteg túl van a válságon és életét nem fenyegeti veszély. A királyné ma délelőtt hosszasan beszélt férjével. A királyi párt egyébként csaknem lehetetlen megközelíteni. A görög hatóságok szigorú katonai őrizet alatt tartják azt az épületet, ahol Zog király és felesége megszállt.

A Nemzetközi Munkaügyi hivatal felelete Csáky külügyminiszternek

Gróf *Csáky István* külügyminiszter táviratára a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal igazgatójától a következő választávirat érkezett:

Gróf Csáky őexcellenciájának, Magyarország külügyminiszterének, Budapest.

Van szerencsém igazolni április hó 11-éről kelt távirata vételét, amelyben arról értesít, hogy amidőn Magyarország elhagyja a Nemzetek Szövetségét, a magyar kormány a nemzetközi munkaügyi szervezettel való közreműködését folytatni óhajtja.

Biztosítani kívánom, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal kész örömmel fog cselekvőleg közreműködni Magyarországgal a munkásság helyzete megjavítása érdekében. Nem fogom elmulasztani az igazgatótanácsot a magyar kormány ez elhatározásáról értesíteni és meg vagyok róla győződve, hogy az utóbbi azt élénk megelégedéssel fogja fogadni.

Phelan Edward
igazgatóhelyettes.

A megsérült „M 24"-et Budapestre hozzák

A műegyetemi sportrepülők pompás gépe, az M 24, amely sokezer kilométeres bravuros és saját kategóriájában rekordszámba menő út után egy rossz afrikai repülőtéren megsérült, már útban van hazafelé, hogy kijavítsák, rendbehozzák. A gépet hajón viszik Port Saidba s onnan április 22.-én indul vele haza a Budapest tengerjáró dunai hajó. Június elején ide haza lesz az M 24.

Svájc második erődövet épittet

A svájci kormány 190 milliós véderőfejlesztési hitel felhasználásával a gyalogság tüzerejét kívánja fokozni s a légvédelem terén is erősítésre készül. Speciális repülőosztagokat állítanak fel, melyek a svájci határokat a levegőből ellenőrzik válságos időkben.

A legnagyobb újítás azonban az lesz, amit a svájci hadvezetőség tervbe vett, hogy a már meglévő határerődítmények vonala mögött második erődövet létesít. A hadügyi kiadások nagy részét a polgárokra kirótt egyszerű adóval akarják fedezni.

Egy eltévedt bécsi levél

A debreceni városháza kulturális ügyosztályára érdekes tévedés folytán egy németnyelvű levelet kézbesítettek a tegnapi napon. A levelet Emilie Sara Fröhlich nvű bécsi nő írta s címzése „Kultusgemeinde ... Debrecen" volt. A kézbesítő a címzésről azt hitte, hogy az a kulturális ügyosztálynak szól s oda kézbesítette ki a debreceni hitközségnek szóló levelet.

A levélben írója azzal a kéréssel fordult a címzetthez, hogy kéri, küldjenek számára egy darabka kóser husi, mert azt Bécsben nem lehet kapni és a nemkóser húst nem tudja megszokni ... Közölte a levélben Emilie Sara Fröhlich, hogy 64 éves és mindig rituális koszton élt, ezért nehéz számára megszokni a bécsi kosztot. Nagyon kéri kérésének teljesítését s elnézést, amiért soraival alkalmatlankodik.

— **Ha nincs étvágya,** úgy igyék néhány napon át reggel éhgyomorra félpohár természetes **Ferenc József** keserűvizet, mert ezáltal bélműködése szabályozódik és így egész emésztése rendbejöhet. Kérdezze meg orvosát.

Nagybákay Antal:

„Debrecen multja dokumentum a magyar ember képességeire a gazdasági életben."

Dr Gerencsér István:

A piarista iskola a magyar öntudatra nevelés szolgálatában.

A piarista Szülők Iskolájának ezévi záró előadásai.

A Piarista Szülők Iskolájának csütörtökön volt ezidei utolsó előadása a gimnázium dísztermében, melyen ez alkalommal igen szépszámú közönség vett részt. Minden elismerés megilleti ezeknek az előadásoknak rendezőbizottságát, mert igen értékes, tanulságos kérdésekkel foglalkozott az évi ciklus folyamán. A Piarista Szülők Iskolájának elvetett magjai gazdag termésre mutatnak.

A záró előadáson először *Nagybákay Antal* nagykereskedő beszélt igen fontos, aktuális témáról »Gyakorlati életpályák, tekintettel az iparra és kereskedelemre« címmel. Az ipar és kereskedelem fogalmának definiálása után arról beszélt, hogy mi volt a magyar ember felfogása erről a két fontos pályáról a multban. A nemesség »csalfa vetélkedésnek« tartotta a 18. században, semmi érdeklődést nem mutatott iránta és lenézte egészen 1848-ig. De maga a magyarság mint harcias nép átengedte ezt a pályát a különféle nemzetiségeknek. De nem becsülték meg ezt a két pályát még néhány évtizeddel ezelőtt sem, sőt maguk a kereskedők és iparosok is szégyelték olykor nyiltan bevallani foglalkozásukat. A tisztességes munka sohasem állt előttünk azon a piedesztálon — mondotta az előadó —, amelyen kellett volna. (Taps.) A nagy Széchenyi látta meg először ezeket a hibákat a nemzetben.

Ezután széles történelmi áttekintéssel azzal a kérdéssel foglalkozott *Nagybákay Antal*, hogy alkalmas-e a magyar ember az ipari és kereskedelmi pályára. *A történelem bizonyitja, hogy a 16. századig törzsökös magyarok kezében volt e két foglalkozási ág, nemzetépitő munkájukat a történetirás elismeri és a hadviselők dicsőségével méri össze fontosságukat. A magyar kereskedelmet és ipart a kegyetlen osztrák kizsákmányoló politika tette tönkre.* Bámulatos, hogy azokban az időkben Debrecen mégis megmaradt ebben is magyarnak. Élelmes kereskedői és iparosai tették naggyá, főbírói, vezetői között sok »kalmár-család« volt. *A leghatározottabban igennel lehet felelni arra a kérdésre, hogy alkalmas-e a magyar ember ezekre a pályákra. Debrecen, a magyar ipar és kereskedelem ősi fészke, több mint hatszázados dokumentum arra, akik kétségbe merik vonni a magyar ember képességeit e téren.*

Röviden vázolta ezután a magyar ipar és kereskedelem fejlődését a mai időkig, amikor már olyan súlya van az ország életében, hogy nem lehet teljesen agrárállamnak tekinteni Magyarországot. A mai felfogás már javulást mutat az ipari és kereskedelmi pálya tekintetében. A legfelsőbb helyről elhangzott kijelentések óta különösen érezhető ennek hatása. *Ma már józan ésszel nem lehet előkelőségi fokozatot felállitani a foglalkozási ágak között.* Ami pedig azt a kérdést illeti, hogy milyen elhelyezkedési lehetőségek vannak az iparban és kereskedelemben az ifjúság számára, rámutatott a visszakerült országrészekre, a legújabb törvényekre és készülő törvényre. Majd útmutatást adott a szülőknek tanulságos adatokkal, kiemelve, hogy megvan a lehetőség arra, hogy a magyar fiatalság felkészülve lépjen be az új, jobb magyar életbe.

Végül konkluzióként nagy államférfiak kijelentéseit idézte többek közt a régi előítélet leküzdésére is. *Elismeri, hogy vannak ugyan csúnya kiuzsorázó kereskedők, de általánositani nem szabad, mert minden pályán akadnak tisztességtelen emberek.* Meg kell azt is jegyezni, hogy a kereskedelmi és ipari pályán a protekció csak szappanbuborék. Nagyértékű előadását Pater Biró Ferencet idézve így fejezte be:

Talpra magyar! Hiv az üzleti világ,
E nélkül, hidd el, elveszett hazád.

Zúgó taps fogadta előadását, melyért *Báthori* igazgató mondott köszönetet megújuló tapsok közben,

A másik előadást dr **Gerencsér István** piarista tanár tartotta: **„A piarista iskola a magyar öntudatra ébredés szolgálatában"** cimmel. Nagy filozófiai, teológiai felkészültséggel és mégis a gyakorlati élet iránti páratlan érzékkel felépített előadásának alaptémája ez volt: **„Ne legyünk csodaváró, de csodatevő nép, hogy csodák következzenek be. Rámutatott, hogy a magyar nemzet azokban az időkben termékenyült meg, amikor a nemzeti hit talajt adott a csodatevő csodaváráshoz.** A magyar nép ma is egészséges öntudattal teljesíti kötelességét a legválságosabb helyzetekben is". Mit tesz a piarista iskola ebben az öntudatra nevelésben? A szülőkkel és a társadalommal karöltve fáradozik azon, hogy **egészséges magyar életet kell élni.** Hivatkozott arra az előadó, hogy Széchenyi és Deák részben Prohászka is piarista diákok voltak és így a múlt alapján is küldetést éreznek magukban a piaristák ebben a hivatásban, amit máshol ilyen szintézisben nem adnak, vagy ha adnak, adja Isten hogy minél többet adjanak. A szintézis pedig felöleli a nagy magyarok egész szellemiségét. Elemei: a **nemzetakaratnevelés, magyar szellemben való közösség, ebben való élés. Ennek az eszmerendszernek csak magyar lehet az alapja. Aki nem ezekben a kategóriákban gondolkodik, elárulja faját, melynek gyilkosa lesz.**

A Szent István, Széchenyi közötti nagy magyar gondatvilágban kiemelkedő hely jut az **ősi magyar katonaeszménynek,** Zrinyi Miklós megfogalmazásában: mindenki katona, egyik kézben az ekével, másikban a karddal. **Bátor kiállásra nevelés szükséges,** mert csak ez menti meg az országot. Zrinyi „Török áfiuma" orvosság minden mai gyengeség ellen. **Kemény** katonai szellemben, a **vártán-állással akarja nevelni az iskola diákjait. Hirdeti a kockázat vallását, az érzelmi nevelést is a valódi magyar szellemben műveli, a magyar sorsközösség, sorsvállalás kialakitásán fáradozik. — Az igazi áldozathozatal a munkában való elégés ezért követeli a munkaerkölcsöt És az egész munkának az alapja a pietás,** mert a vallásos és a magyar öntudat között sohasem volt ellentét. Ilyen munkával tudjuk a csodatevő-csodaváró lelkületet kialakítani — fejezte be mélyenszántó beszédét dr Gerencsér tanár, mit nagy taps fogadott.

Bátori igazgató foglalta ezután összse a Szülők Iskolájának eredményeit. Meg kell állapitani, hogy az iskola ezévi ciklusában elérte kitűzött céljait s nagy eredményeket ért el azon a téren hogy a társadalom és a szülők segítségével is minél magyarabbá neveljék az ifjú nemzedéket. Köszönetet mondott ezért Bátori igazgató mindazoknak, akik a terv megvalósításában közreműködtek.

Lenne épület az ideiglenes diákszállónak

Legyen szabad egy gondolattal esetleg hozzájárulnom annak a nagy problémának a megoldásához, hogy ideiglenesen találjanak mielőbbi alkalmas helyet diákszállóra.

A nagyerdei parkban van egy tágas épület, a Dobos-pavillon. Igen alkalmas lenne — ha nem is nagytömegű — diák- és túristaszálló létesítésére.

Ezt az épületet most is nagyobb létszámú ember elszállásolására használják fel, tehát ez is azt mutatja, hogy egyszerűbb és nem túl igényes diákok vagy turisták számára egészen jó elhelyezési lehetőséget lehetne itt teremteni. Kevés átalakítással és berendezéssel jól megoldhatná a város ennek az épületnek az erre a célra való felhasználásával a diákszálló kérdését.

Természetesen ettől függetlenül nyugodtan folyhatnék az akció nagyobbarányú és megfelelő épület emelésére.

Egy bizonyos, hogy akármilyen ideiglenes megoldás jobb a semminél. Csak láthatnánk már, hogy illetékes helyen kezdeményezés történik ebben a tekintetben.

Teljes tisztelettel:
Dr L. G.

Berlini háztulajdonos pengőkiajánlási ügye

Budapest, április 13. Epstein Mórnak, a Házépitő Rt. igazgatójának Berlinben bérházai vannak amelyeket még 1922-ben vásárolt Mihály nevü testvérével együtt aki Berlinben lakik. Epstein Mihálynak **két fia Debrecenben tanult.**

A házbérjövedelmek elszámolása körül 735 pengő értékü márkaösszeget a Nemzeti Bank megkerülésével számoltak el, ugyhogy a kir. ügyészség ezt a pénzügyi tranzakciót pengőkiajánlásnak minősitette.

Megindult a bünvádi eljárás és a büntetőtörvényszék Epstein Mórt egyhónapi fogházra és 600 pengő pénzbüntetésre itélte el. A bejelentett semmiségi panaszok folytán a kir. Kuria Balla-tanácsa a vádlott büntetését nyolcnapi fogházra szállitotta le.

Helybenhagyták a szolnoki hentes 3 és féléves fegyházbüntetését

A budapesti ítélőtábla Majoros-tanácsa tegnap hirdette ki ítéletét a szolnoki „betyárkolbászos" tömegmérgezési bűnügyben.

A szolnoki törvényszék néhány hónappal ezelőtt folytatólagosan elkövetett közegészségügyi bűntett miatt háromévi és hathónapi fegyházra és ötezer pengő pénzbüntetésre ítélte **Víg Kálmán szolnoki hentesmestert,** aki szolnoki főüzletében és tíz fióküzletében romlott, penészes s férges húsból készült „betyárkolbászt" hozott forgalomba, amitől több mint százan igen súlyosan megbetegedtek.

Víg Kálmán feleségét hathónapi börtönre és ezer pengő pénzbüntetésre, **Fehér József** hentessegédet, mint bűnsegédi bűnrészest kéthónapi fogházra ítélte a törvényszék, de az utóbbi büntetését háromévi próbaidőre felfüggesztette.

Messik Lajos táblabíró, az ügy előadója ismertette az ügy iratait. A perbeszédek elhangzása után a tábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta

Szíven lőtte magát Biró Márton a Margit fürdő volt igazgatója

Holtan találták háziruhában a fotöjben. — Anyagi gondok ölték meg.

Megdöbbentő öngyilkosság történt csütörtökön reggel a Rákóczi utca 29 szám alatti házban. Itt lakott **Biró Márton**, a Margit Fürdő volt igazgatója, aki revolverrel mellbelőtte magát és azonnal meghalt.

Reggel fél kilenc óra tájban **Polonyi Mária** háztartásbeli fegyveresattanásra lett figyelmes, aki azonnal berohant **Biró** Márton lakásába, ahol borzalmas látvány tárult szemei elé. Vele együtt futott be a lakásba **Biró** Mártonné is, rémült sikoltással.

A nappali szobában a fotöjben élettelenül ülve találták Biró Mártont, akinek meléből patakzott a vér. Mellette a földön egy revolver feküdt.

Értesitették a szomorú esetről a rendőrkapitányságot, ahonnan dr **Szabó Zsigmond** rendőrkapitány, **Szücs Jenő** detektiv és **Salánky dr** orvos kiséretében kiszállt a helyszinre a vizsgálat megejtésére.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál a jól célzott lövés után azonnal bekövetkezett. A golyó a szivét furta keresztül a szerencsétlen embernek.

A nyomozás során kiderült, hogy Biró Márton, amikor reggel felkelt, **még házi ruhában kényelmesen öltözködve házipapucsban a nappali szobában tartózkodott, — majd megirt egy rövid búcsúlevelet, amit az asztalon találtak meg.** A levélnek csak ennyi volt a tartalma:

— Kíméletesen értesitse a hatóság hozzátartozóimat az esetről, kérem a boncolás mellőzését.

Amikor a levélirással végzett, elővette a fiókjából 7 mm.-es hatlövetü forgópisztolyát, melyben öt golyó volt, megállt a fotöj előtt, majd rövid gondolkozás után határozott Leült a bársony székbe és mellbelőtte magát.

A rendőrség kihallgatta **Biró** Mártonnét a tragikus haláleset ügyében, aki elmondotta, hogy férje azelőtt a Margit Fürdő igazgatója volt, amig meg nem szünt a fürdő, aztán divatáru üzletet nyitott.

Az utóbbi években igen nehéz anyagi gondokkal küzdött. A nehéz idők megviselték az 57 éves embert, aki mintegy 6 év óta betegeskedett.

Nem sikerült nyugodt megélhetést teremteni az üzletből és ezek a gondok szivét is megtámadták. Szivbántalmakról panaszkodott és idegösszeroppanás jelei mutatkoztak rajta.

Érdekes a tragikus ügyben az, hogy a revolvert, mellyel az életét kioltotta, kölcsönkérte egyik ismerősétől valamilyen ürüggyel. Jellemző azonban becsületes gondolkodásmódjára, hogy rendelkezést hagyott hátra arra is, hogy a revolvert juttassák vissza tulajdonosának.

Végül is elkeseredésében a halált választotta, mint utolsó megoldást. Biró Mártonnak sok tisztelője van Debrecenben, sokan ismerték, becsülték és tragikus halála megdöbbenést, mély részvétet keltett.

Hozzátartozik a tragédiához, hogy Biró Mártonnak — aki egy éve teljesen tönkrement a Piac uccai üzletben és azóta alkalmi üzletekkel próbálkozott — **idők folyamán meg[illegible] a felesége**, akinek gyógykezeltetése is nagy áldozatokba került. A szerencsétlen asszony férjében elvesztette főtámaszát, ismerősei nagy részvéttel veszik körül.

Elesett a Kárpátokban a vőlegénye — halálra gázoltatta magát a sínautóval

A dohánygyári vasúti híd alatt történt tragédia oka

Beszámoltunk arról a borzalmas gázolásról, mely kedden este történt a dohánygyári vasúti híd alatt. Nagy Irén 25 éves leány, aki a Rakovszky ucca 1. szám alatt lakott, a Nyíregyházáról érkező „Árpád" sínautó elé vetette magát és meghalt.

A nyomozást dr. **Csige Sándor** rendőrkapitány folytatta le. Nem sikerült teljes bizonyossággal, megnyugtató módon kimutatni, hogy öngyilkosság történt-e, vagy véletlen gázolás, de az adatok mégis az előbbi mellett döntenek. Kideritette a nyomozás, hogy a leány a Homokkertbe járt egy varrodába és Ujlaki Juliánnával lakott együtt a Rakovszky uccán albérletben.

Gulácsy Sándor diák, aki a közeli 2. számú őrházban tartózkodott akkor este, arra lett figyelmes, hogy az „Árpád" sínautó különös nyikorgással megállt. Öt méterre állt meg a nagy sebességgel száguldó sínautó a gázolás után. Ekkor a holttest már a vonat mögött volt.

Azt a feltevést, hogy véletlen gázolás történt a sötétben az bizonyitaná, hogy a leány a sineken keresztül — amerre sokan járnak át, a varrodából mehetett hazafelé és az arra rohanó „Árpád" halálra gázolta.

Több jel azonban mégis az öngyilkosság mellett döntött. A leány összeveszett lakótársával, aki előtt kijelentette:

— Engem sem látsz többé.

Ez a kijelentés egymagában még nem volna nyomós érv az öngyilkosság mellett, de

a leány husvétra abban a csomagban, amelyet szüleinek küldött Sárándra, elküldte fényképét is és a levélben ezt irta:

— Legalább a fényképem lássátok..

Ez már inkább arra mutat, hogy foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Leginkább szól azonban az öngyilkosság mellett az a körülmény, hogy

a leánynak komolyan udvarolt egy Imre nevü tizedes, aki a Kárpátokban esett el nemrégiben. Ez a fiú el akarta őt venni feleségül és elvesztése annyira lesujtotta a leányt, hogy többször kijelentette: — Nem tudom túlélni a halálát.

Ezek alapján meg lehet állapitani, hogy a leány a sötétben megbujt a vasúti híd kőoszlopai alatt és amikor az „Árpád" arra robogott, elébe vetette magát.

Szülei Sárándon élnek, hét testvére van a szerencsétlen leánynak, egyik fivére Debrecenben Gábor László hentesmesternél van alkalmazásban.

Kit kell kereskedősegédnek tekinteni?

Hivatalosan megállapitották a kereskedelmi alkalmazottak kategóriáit

Mint ismeretes, legutóbb megtörtént a kereskedelmi tisztviselők, kereskedősegédek és kereskedőtanoncok legkisebb munkabérének megállapitása. A gyakorlati keresztülvitellel kapcsolatban azonban számos vitás kérdés merült fel, amelynek a tisztázása céljából az érdekképviseletek az illetékes tényezőkhöz fordultak. A kereskedelmi minisztérium saját hatáskörében, továbbá a minap összeült minimális munkabérmegállapító bizottság e kérdésekben a következő fontos határozatokat hozta:

1. kereskedősegédnek kell tekinteni mindazokat a férfi és női alkalmazottakat, akik a vásárlóközönséget a vétel alkalmával kiszolgálják, tekintet nélkül arra, hogy voltak-e tanoncok vagy sem;

2. az elárusitónők az 1. pontból folyóan a minimális munkabérek tekintetében a kereskedősegédekkel egy kategóriába tartoznak;

3. a csak fél napra alkalmazottak az őket megillető kategóriába megállapított minimális munkabérek 65 százalékával díjaztatnak. A félnapi alkalmazás azonban kifejezetten osztatlan kell, hogy legyen, vagyis csak délelőtt, vagy csak délutánra szólhat;

4. a kiesegitő alkalmazottak javadalmazása az őket megillető kategóriák szerint munkabérnek az elföltött munkaidőre eső tört része;

5. az óradijas könyvelés nem szolgálati viszony, hanem vállakozás, ezért arra a minimális munkabérmegállapitás nem vonatkozik;

6. jutalékot vagy egyéb prémiumot is élvező alkalmazottaknak havonta a minimális munkabér összege még abban az esetben is kifizetendő, ha fixfizetése jutalékkal együtt ezt az illető hónapban nem tenné ki. A differencia a megejtendő jutalékelszámolás alkalmával levonásba kerül;

7. csomagolók, illetőleg csomagolónők még akkor is, ha áruellenőrzést végeznek, sőt ha a vásárlóközönséggel a csomag kiadása alkalmával közvetlenül érintkezésben is kerülnek, segédmunkásoknak tekintendők;

8. a különböző munkabérben, tehát vegyesen foglalkoztatott alkalmazottak legkisebb munkabére tekintetében az alkalmazottra nézve kedvezőbb sorozást kell alkalmazni. Ha a pénztárkezelő kiszolgál, úgy a kereskedősegédi minőságbe tartozik;

9. diszletező, ha felszabadult kereskedősegéd, akkor e csoportba tartozik. Ha iparrajziskolát végzett, akkor tisztviselőnek minősül, ha ipari jellegü munkát végez, akkor segédmunkásként kezelendő;

10. a megfelelő munkakör megállapitásánál nem a szakma, hanem a tisztviselői vagy segédi minőségek az irányadók (pl. bármely szakmában felszabadult kereskedősegédek, vagy bármely szakmában foglalkoztatott tisztviselő);

11. az önálló kereskedői minőségben eltöltött idő mind a tisztviselői, mind a kereskedői szolgálatba beszámitást nyer;

12. a természetbeni juttatások számszerü ellenértéke a MABI által e cimen megállapitott összeg, ami a jelenlegi időpontban Budapesten ellátás és lakás fejében havi 42 pengőt tesz ki.

Előkészületek Hitler vezérkancellár 50 éves születésnapjának megünneplésére

Az egész Harmadik Birodalom Hitler vezérkancellár 50. születésnapjának megünneplésére készül. A gigántikus ünnepség április 20.-án lesz. A Berlinben megtartandó diszszemlén 600 ezer katona vesz részt. A főváros feldiszitésére hatalmas összegeket adtak ki és a születésnap előestélyén egészen új kivilágitást fognak kipróbálni. Az ünnepségre a világ minden részéből jönnek vendégek. Megjelenik a káprázatos ünnepségen egy cseh tisztikiküldöttség is.

Halál egy csók miatt

Kiskunfélegyháza közelében Pákapusztán, ifj. **László János** édesapjának házánál táncmúlatságot rendezett. Éjfél után meglehetősen emelkedett volt a hangulat. Az egyik legény, **Mezei Péter Pál** jókedvében hirtelen átkarolta az egyik csinos vendégleány derekát s pajzánul a többiek szemeláttára megcsókolta. A leány temperamentumosan arculütötte Mezei Péter Pált, akit a fiúk és a leányok ezért kinevettek. Mezei Péter Pál ettől kezdve izgága, kötekedő magatartást tanusitott, elrontotta a többiek mulatságát. Dühösen fenyegetődzött, hogy rajta ne nevessenek, mert ha valaki továbbra is kineveti, azt megöli.

A házigazda fia, László János, békitő szóval fordult barátjához, Mezei Péter Pálhoz, akit arra kért, hogy csillapodjon le, hiszen nem történt semmi baj. Mezei Péter Pál szó nélkül előrántotta hosszúnyelű bicskáját, azzal **mellbeszúrta barátját, ifjú László Jánost, aki nyomban meghalt.**

A kecskeméti törvényszék szándékos emberölés bűntette miatt vonta felelősségre Mezei Péter Pált és **nyolcévi fegyházra ítélte** A budapesti királyi tábla ezt az ítéletet helybenhagyta.

A királyi Kúria Boll-tanácsa előtt tárgyalták a bejelentett semmiségi panaszokat. Dr Kéler Béla kir. koronaügyészhelyettes felszólalása során az alsóbiróságok által kiszabott büntetést túl enyhének jelentette ki és kérte annak súlyosbitását.

A királyi Kúria **ez alapon Mezei Péter Pált 10 évi börtönre ítélte.**

D. K. W.
1939. évi ujtypusu autók árai:
Front Normál Limousine P 2·750
Front Special Limousine P 3·100
Meisterklasse Limousine 2 ajtós P 3·360
Meisterklasse Limousine 4 ajtós P 3·525
Meisterklasse Limousine Cabriolet P 3·600
Luxus Cabriolet 4 üléses P 4·470
Luxus Cabriolet 2 üléses P 4·400
BMW. AUTÓ
45 HP. Limousine 2 ajtós P 6·500
50 HP. Limousine 4 ajtós P 8·170
Körzetképviselő:
Szoboszlai István
Széchenyi-utca 24. Telefon: 10-80.

SZINHÁZ

A szinházi iroda jelenti:

A szinház ismét kedvez a közönségnek: **Ketten egy jeggyel**, ma, pénteken este:

D'a . . .
Diadal . . .
Diadalmas asszony Neményi Lilivel

aki káprázatosan szép táncot mutat be.

Szombaton prömierbérlet 25. sz. és szombati bérlet 20. sz. együtt.

Mézeskalács

Remek díszletek és rendezés.

30 százalékos kedvezményes jeggyel járhat szinházba mindenki, ha szelvényt kér a földszinti titkári irodában.

A Kálvinisták Templomegyesületének adománya a felvidéki szegénysorsuak számára

A Kálvinisták Templomegyesülete az ősszel megkezdett munkáját, ami a felvidéki szegénysorsuak megsegitésére irányult, most is folyamatban tartja. Erről tesz tanubizonyságot az a levél, amelyik most érkezett **Balogh** Istvánné elnöknőhöz a kassai ref. lelkipásztortól, az alábbiakban:

Mélyen tisztelt Nagyságos Asszonyom! 20 drb leánykaruhát, 6 drb fininget, valamint 78 kg. lisztet és szalonnát hálás köszönettel megkaptam s azokat szegényeink között feleségemmel kiosztottam, ugy, mintha csak Nagyságos Asszonyom osztotta volna ki. Bocsásson meg, hogy nagy jóságát és áldozatkészségét, amelyet szegényeinkkel gyakorolt, csak az ünnep után köszönöm meg, de ugyebár, a lelkész az ünnepek alatt el van foglalva lelkészi teendőivel s csak most jutottam hozzá, hogy azt nyugtázzam és hálásan megköszönjem szegényeink nevében is.

Ha látta volna Nagyságos Asszonyom, mennyi örömet szerzett ugy a kicsinyeknek, mint a nagyoknak s mennyi hálakönny pergett ki a szemekből, megjutalmazva érezné magát nemes szivéért.

A jó Isten áldja meg Nagyságos Asszonyom a debreceni Kálvinista Templomegyesületet, hogy még sok rongyos ruháju gyermeket felöltöztethessenek Isten dicsőségére.

Kezeit csókolja és hálás köszönetünk tolmácsolását kéri:

Kassa, április 11.

Gönczy Gábor ref. lelkipásztor.

Karácsony előtt leközöltük azoknak névsorát, akik e munkában tevékeny részt vettek. Természetbeni adományaikkal elősegitették az akciót: **Mike** Jánosné, **Zöld** Jánosné, **Gyarmathy** Istvánné, **Böszörményi** Pálné, **Balogh** Sándorné, **Polgáry** Istvánné, **Polgáry** Andrásné, **Polgáry** Miklósné és **Balogh** Istvánné.

Gázmérgezés a Rákóczi uccán

Öngyilkosság vagy szerencsétlenség.

A Rákóczi utca 11. számú házban nagy riadalmat okozott az elmult este, amikor a mentők megálltak a ház előtt és egy eszméletlen leányt vittek ki a lakásból. Felismerték a leányban Fürge Margitot, aki Bakó alezredesnél volt alkalmazva. A feltünően szép 20 éves leányt gázmérgezéssel szállitották ki a belgyógyászati klinikára.

A rendőrkapitányság részéről **dr Csige** Sándor kapitány ment ki a helyszinre a vizsgálat megejtésére. A leányra a házbeliek találtak rá a konyhában, amint eszméletlenül feküdt a gázcsap közelében, — mely nyitva volt. A helyiségben fullasztó levegő volt gázzal telitve. Hogy mi történt a lakásban, azt mindeddig nem sikerült tisztázni. A leány még mindig eszméletlen kihallgatni még nem lehetett.

Semmi olyan adat nem volt a nyomozás során, mely öngyilkosságra engedne következtetni. Lehetséges, hogy a leány feledékenységből hagyta nyitva a gázcsapot és a zárt helyiségben elvesztette eszméletét a mérgezéstől. A leány állapota igen sulyos.

Per amiatt, ha a sértettnek a neve Szabó és a foglalkozása is szabó

Egy Arany János utcai betörés epilógusa a bíróság előtt

A mult év júliusában az Arany János uccán betörés történt. Ismeretlen tettes behatolt *Treiber* János szabómester műhelyébe és az ott talált féligkész és kész férfi és női ruhákat 500 pengő értékben elvitte. Treiber János kétségbeesetten sietett a rendőrségre, ahol feljelntést tett. Ugyanekkor elsietett több kelmefestőhöz, a zálogházakba, az ellopott ruhákból mintaszövetett vitt, hogyha esetleg a tolvaj odavisz valamit az ellopott ruhákból, hogy ráismerjenek. Ennek azonban semmi eredménye nem lett.

Nemsokára a betörés után Szabó Lajos szabómester többektől hallotta, *hogy Treiber úton útfélen azt hangoztatja, hogy a betörést ő követte el.*

Emiatt aztán megindult a járásbíróságon az eljárás Treiber ellen.

Treiber János ártatlanságát hangoztatta a tárgyaláson. Egyébként igen érdeks vallomást tett. Kijelentette, hogy ő nem rágalmazta meg Szabó azzal, hogy ő volt a betörő.

— *Én csak azt mondottam, hogy csak »szabó« törhetett be nálam, mert minek kellett volna Takus betörőnek féligkész ruha. Szabónak a nevét nem emlitettem.*

Kihallgatta a bíróság ezután *Lakatos István* államrendőrségi detektivet is, aki a betörési ügyben a nyomozást vezette. Lakatos kijelentette, hogy amikor a feljelentést Treiber megtette, *emlitette a gyanusitottak között Szabó Lajos nevét is. Én ennek alapján házkutatást is tartottam Szabó lakásán.*

Tóháti Elek és Weisz Salamon kelmefestőt hallgatta ki a bíróság, kik mindketten kijelentették, hogy Treiber emlitette, hogy csakis Szabó lehetett a tettes, mert vele régen haragos viszonyban van.

A bíróság a tanukihallgatások után meghozta itéletét, amely szerint rágalmazásban mondotta ki bűnösnek Treiber Jánost s 20 pengő pénzbüntetésre itélte.

Az itélet indokolása szerint a vádlott amikor azt a szót mondotta, hogy »szabó« Szabó Lajosra értelmezte, minthogy, akik ezt hallották annak is vették.

A bűnösség megállapitása miatt a vádlott a törvényszékhez fellebbezett.

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

Hozzuk közelebb a Nagyerdőt a gyermekekhez

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Mivel Önök helyt adnak lapjukban — igen helyesen — sok életre való ötletnek megkisérlem én is hátha nem tartják teljesen kivihetetlennek elgondolásomat s az ügy érdekébeb le is közlik.

Mint többgyermekes családanyának életemnek egyik legfőbb problémája, hogy miként szerezzek meg kicsinyeimnek mindent, ami fejlődésüket elősegiti.

A megfelelő táplálás után a legfontosabb természetesen a jó levegő. Hol van Debrecenben jó levegő? A Nagyerdőn! Igen ám, de az oda való kijutás igen költséges. U. i. van egy 4 és egy 5 éves gyermekem, igy harmunkért a villanyosjegy, hacsak szakaszt számitok is, oda-vissza: 96 fillér. Ezek után el lehet képzelni, hogy nem egy könnyen tudom gyermekeim poros levegővel telitett tüdejét egy kis özondús erdei levegőhöz juttatni.

Nem lehetne ezen úgy segiteni, hogy egész olcsó, mondjuk 10 f-es kerdei jegyet hozna a villamostársaság forgalomba, amellyel csak az erdőnél lehetne leszállani, csak gyermekek részére szólna és oda-vissza utazásra lenne érvényes. A villamostársaság nem károsulna ezzel, hiszen most az a helyzet, hogy 10—15 gyermek lézeng az egész gyönyörű nagyerdei parkban, azok nagyrésze is a közelben lakik és gyalog sétál ki oda.

A Nagyerdőn pedig gyermekjátszótereket kellene létesiteni, ha csak primitiv sportfelszereléssel is s egy füves részt kijelölni, ahol a gyemekek nem csak a poros utakon, de a füben is ugrándozhassanak. Igy van ez Pesten, a gyönyörű Margit-szigeten, ahol a remek szép pázsitokra szabaditják rá a gyermekeket, persze mindig más és más részt jelölnek ki erre a célra.

Azt hiszem nagyon sok debreceni anya helyesli soraimat s örömmel üdvözölné, ha a felvetett ötletek megvalósulnának.

Egy debreceni anya.

Lugos kávét ivott egy asszony

Különös szerencsétlenség történt özv. Kiss Zsigmondné sz. Puskás Julianna Faragó utca 13. sz. alatti lakossal. Az asszony kávét melegitett magának, majd amikor összeöntötte a tejjel, a cukor helyett jégszódát tett bele véletlenül. Csakhamar felismerte a kávé különös izét és ijedten vette észre, hogy mi történt. Elrohant a mentőállomásra, ahol az ügyeletes orvos megvizsgálta a lúgmérgezéses asszonyt, de szerencsére különösebb bajt a rosszölléten kivül nem állapitott meg. Az asszony elmondotta, hogy a félliter tejeskávéba körülbelül egy kávéskanálnyi jégszóda került. Az orvosi segitség után saját lábán hazament.

Miskey József kamaratársulata Debrecenbe jön

A kulturális ügyosztály, miután nyilvánvalóvá vált, hogy tévesen kézbesitették a levelet a hivatalnak, azt illetékes helyre juttatta.

A mult esztendőben a rendes szini-szezon befejezése után szép sikerrel szerepelt Debrecenben háromhetes szezonon keresztül Miskey József Thália staggione társulata. Miskey József régi ismerőse és kedvence a debreceni publikumnak, még az Alapi kamaraszinház vendégjátékai alkalmával nagy sikerei voltak s 1938-ban, amikor saját társulatával érkezett Debrecenbe a tehetséges, kitünően vezetett művészgárdát szeretetébe fogadta a publikum.

Miskey József most levelet irt dr. Balogh Sándor főjegyzőhöz, Debrecen város kulturtanácsnokához, melyben kérte, hogy Horváth Árpád igazgató társulata, ha befejezte szezonját, a város engedélyezze az idén is többhetes vendégjátékukat. A kérésnek előreláthatólag semmi akadálya nem lesz és Miskey József Thália kamaraszinházát május második felében, vagy június elején ismét láthatja a debreceni közönség. Július elsejétől pedig, mint ismeretes, vitéz Bánky Róbert kamaraszinháza kezdi meg egyhónapos szini-szezonját.

Lilia D'Albore olasz hegedüművésznő április 19-én lép fel az Olasz Kulturintézet hangversenyén

Az Olasz Kultúrintézet folyó hó 19. napján, este 8 órai kezdettel rendezi ezidei tanév utolsó nagyszabású hangversenyét, a városi zeneiskola hangversenytermében.

A kiváló művésznő a legtöbb európai fővárosban adott már hangversenyt és mindenütt az elismerés hangján irtak hangversenyéről. Kiváló teknikája és tüzes temperamentuma nagy tetszést aratott. Debrecen zenekedvelő közönségének igen jó alkalom kinálkozik ezzel a hangversennyel, ugyanis a művésznő jól összeválogatott műsorral lép fel. — Többek között műsoron van: Tartini: Az ördög trillája, Pizetti Három dal, Sammartini: Szerelmi dal, Paganini: A csengő.

A rendezés megkönnyitése érdekében nagyon áldásos lenne, ha mindenki azonnal biztositaná a helyét. Jegyeket lehet igényelni hétfőn déli 12 óráig.

Szétzúzta a malomkerék a fiatal napszámost

A létai malomban az egyik kerékről leesett a gépszij és Sandra János molnársegéd engedte, hogy a malomban dolgozó egyik fiatal földmives Veréb Lajos menjen a kerékhez és tegye fel a szijat. A szükséges elővigyázati intézkedések nélkül segédkező Veréb Lajost elkapta a kerék és teljesen szétroncsolta testét.

A halálos szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat és azt, állapitották meg, hogy Sandra Jánost terheli a felelősség. A debreceni törvényszéken csütörtökön délelőtt tárgyalták az ügyet, Sandra védekezett és azt hangoztatta, hogy ő nem hibás. Veréb maga ment a szijat feltenni. A bíróság elitélte két hónapi fogházra gondatlanságból okozott emberölés miatt. Az itélet nem jogerős.

x **Kifogástalanul fest, tisztit Weisz, Arany János u. 29. sz. Egy férfiruha tisztitás, vasalás 3 P.**

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK SZOLGÁLATA: **április 8-tól, április 15-ig: „Nap"**, Piac ucca 1., telefon: 27-73. sz. — **„Muraközy"**, Piac ucca 72., telefon: 13-30. sz. — **„Aranyegyszarvú"** Kossuth ucca 8., telefon: 34-96. — **„Arany János"**, Csapó ucca 66., telefon: 11-78. — **„Mátyáskirály"** Nyilastelep, Vámospércsi út 18., telefon 13-83. szám.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04. RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Emlékezzünk

1915. április 14-én hajnalban és délelőtt ismét az oroszok támadtak a felső Ung völgyétől északra fekvő Kiesvölgy környékén. Támadásuk azonban a budapesti 29. és 30. honvéd ezredek, továbbá a 102. népfelkelő ezred, valamint a nagyváradi 37., szolnoki 68. és szombathelyi 83. gyalog ezredek részeivel megszállt arcvonalunk előtt, súlyos veszteségek mellett összeomlott. Csapataink a tudatosan közel engedett oroszokat géppuskák, legélénkebb oldalazó tüzével és kézigránátokkal jóformán megsemmisítették. Harc után 286 orosz teteme maradt a megtámadott állásrészek akadályai előtt. A Határszögtől északra fekvő határgerincen is súlyos harcok folytak, hol a komáromi 12. gyalogezred és a brassói 24. honvédezred ott bevetett részei igen heves orosz támadásokat vertek vissza.

E napra virradó éjjelen a volt szolnoki 68. gy. ezred megmaradt részei a felső Ungvölgyi Fenyvesvölgytől északra fekvő Cseremha tetőn befészkelődött oroszok ellen támadtak, mely támdaás azonban az oroszok sulyos veszteségeket okozó élénk tüzében az oroszok közelében elakadt. Ekkor Glas Tibor zászlós saját kezdeményezéséből támadásra vezette a tartalékban volt századát, mellyel ép a legválságosabb percekben érkezett a küzdőkhöz, akiket előrerántott és az oroszok élénk tüzében kiválóan vitézül az élen haladva személyesen rohamra vezetett. A továbbiakban nagyszerű személyes példaadásával felvillanyozza embereit elsőnek rontott az orosz árkokba, amelyeket azután ismételt ellenlökemekkel szemben is megtartott. Kiválóan vitéz magatartását, mellyel komoly válság alatt vitézül helyrezökkentette a helyzetet az arany vitézségi érem adományozásával jutalmazták.

— **Pünkösdre várják Dudás Miklós püspök beiktatását.** Hírt adtunk arról, hogy XII. Pius pápa Dudás Miklóst, a Bazilita Rend főnökét nevezte ki a Miklóssy István püspök halálával megüresedett hajdudorogi püspöki székbe. Az új püspök beiktatását illetékes körökben pünkösd ünnepére várják.

— **A Magyar Vörös Kereszt Egylet Debrecen városi választmánya** értesiti mindazokat a hölgyeket, akik kisegitő ápolónői tanfolyamon résztvettek, hogy igazolványaikat a Vörös Kereszt Egylet főorvosánál (Dr Jánossy, Piac u. 40. I. em.) bármely hétköznapon átvehetik.

x **Gyorsíról államvizsga** lesz április közepén a Naményi Gyorsíróiskolában. Akik e vizsgán részt akarnak venni, vagy ilyenre elő akarnak készülni, jelentkezzenek a Naményi iskolában, (Rákóczi ucca 17.)

— **A református iskolaszék** felhivja az egyház valamennyi tanerőjét, hogy f. hó 15-én, szombaton reggel 8 órakor az iparis kolában tartandó pedagógiai szemináriumon jelenjenek meg. Egyben felkéri a szülőket, hogy gyermekeiket valamennyi református iskolába f. hó 17-én, hétfőn reggel küldjék fel.

— **Változások Bihar vármegye orvosi karában.** A belügyminiszter a nyugalomba vonult Dvorszky Lajos dr helyébe Debreczeni Endre dr bárándi orvost Hosszúpályiba helyezte át. — Márczy Róbert dr zsákai körorvos helyettesítésével, aki betegszabadságra ment, Bihar vármegye alispánja Szabó Béla dr biharnagybajomi magánorvost bizta meg.

Magyar bélyegeket európai ujdonságokkal elcserélem, vagy megveszem. Első küldemény a következő cimre intézendő: Klein Pál tisztviselő, Budapest, VII., Dessewffy ucca 18—20, I. 4. Azonnali elintézés.

— **Vasárnap lesz a Werbőczy Bajtársi Egyesület tárgysorsjátékának a húzása.** A debreceni jogászok Werbőczy Bajtársi Egyesületének rendezésében lebonyolításra kerülő jótékonycélú Turul-tárgysorsjáték mind nagyobb érdeklődés mellett közeledik a húzás időpontja felé. Már csak néhány száz sorsjegy áll a közönség rendelkezésére és vásárolható a Buray sorsjegyárúdában. A húzás folyó hó 16-án vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz a Vitézi Székházban, (Bethlen ucca). A sorsolás dísztáborozás keretében, rövid műsor kiséretében fog lezajlani. Megnyitó beszédet dr Farkas Károly, a Werbőczy B. E. e. i. vezére mond, a műsor keretében fellépnek az egyetemi zenekar vonósnégyese, Márkus Lajos színművész, a Szépmíves törzs h-törzsfője, énekét kiséri Magyari Gyuszi tb. regős és cigányzenekara, továbbá Thuróczy György törzsfő szavalattal. Tekintettel arra, hogy a húzás meglehetősen hosszú időt vesz igénybe, a rendezőség ezúton hivja fel az érdeklődő közönség figyelmét a pontos megjelenésre, mivel a dísztáborozás a jelzett időpontban pontosan fog kezdődni.

Irógép-kellékek **HURAY,** Iparkamara T: 17-93

— **Székelyföldön is leszerelik a rádiókat.** Szatmár, Arad és Marosvásárhely után a Székelyföldön is utasítást kapott a csendőrség, hogy járja sorra a rádiókészülékek tulajdonosait és lássák el pecséttel a rádiókat. Aki a rádiókészüléket elrejti 2 évi börtönbüntetéssel sujtják.

Apolja kezét! Manikürözteссen Rencznél, Kossuth u. 4. Városház épület.

— **Vásár Ujfaluban.** Berettyóujfaluban a legközelebbi országos vásár f. hó 20-án lesz, állatvásár és kirakodóvásár egy napon.

— **Kivándorlásra csábitottak — elitélték őket.** Kiss János többszörösen elitélt napszámos néhány héttel ezelőtt megjelent Nagykállóban és Rácz István ottani lakos közbenjárásával gazdasági cselédeket toborzott azzal, hogy kijuttatják őket Németországba, ahol napi 10 pengő keresethez juthatnak. Tizenhat embert sikerült összeszedniök, de a csendőrség idejekorán leleplezte üzelmüket. Kiss János és Rácz István ellen kivándorlásra való csábitás cimén indult meg az eljárás azaz emelt vádat a nyiregyházi ügyészség. A tegnap megtartott tárgyaláson Kiss Jánost két hónapi, Rácz Istvánt pedig kétheti fogházbüntetésre itélték.

— **Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél** reggel éhgyomorra egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatása igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— **Autóbaleset érte az ungvári járás főszolgabiráját.** Köszörü Károlyt, az ungvári járás főszolgabiráját autószerencsétlenség érte. Egry György szolgabiró társaságában hivatalos ügyből kifolyólag Nagydobrony községbe utazott, az autó felborult és utasait maga alá temette. Köszörü Károly főszolgabiró kartörést és zuzódásokat, Egry György szolgabiró kisebb zuzódásokat szenvedett. A főszolgabirót az ungvári kórházba szállitották, ahol kezét gipszbe rakták.

— **A vasútas MANSz-csoport** pénteken, 14-én, délután 5 órakor választmányi gyülést tart. Tárgy: közgyülés előkészítése.

— **Feltünést keltő letartóztatást** hajtott végre az orosházi csendőrség. — Kinczes Ferencet, az egész országban széleskörben ismert házasságközvetitőt, irásszakértői vélemény alapján azzal gyanusitják, hogy ő a szerzője azoknak a leveleknek, melyekkel néhány héttel ezelőtt árasztották el a kormány tagjait. A házasságközvetitő tagadja, hogy bármi része volna a levélirásban, de ennek ellenére csendőri fedezettel felszállitották Budapestre az ügyészség fogházába.

— **Vérmérgezés a tövisszúrásból.** Tuba János 14 éves kisfiú néhány nappal ezelőtt tövissel megszúrta a lábát. Ügyet sem vetett a jelentéktelen sérülésre. Tegnap azonban a kis Tuba János rosszul lett. Megállapitották, hogy a tövisszúrás következtében vérmérgezést kapott. Életveszélyes állapotban a nyiregyházi kórházban vették ápolás alá.

— **Minden községben lesz állami rádióvevő állomás.** A posta 24.000 készülék vásárlásáról tárgyal a rádiógyárakkal. A rádiókat rövidesen mintegy másfélmillió pengő értékben vásárolná meg a posta és a községekben szétosztaná. Igy tehát a legtávolabbi falvakba is jutna állami rádióvevő készülék, amelynek segitségével a kormány, a minisztériumok és a többi hatóságok, amennyiben szükséges, néhány pillanatok alatt értesiteni tudnák a lakosságot a legfontosabb eseményekről.

— **Meghalt a debreceni fiatalasszony, aki marólúgot ivott, mert férje megverte.** Hírt adtunk arról, hogy Csontos Lajosné 20 éves debreceni asszony, aki férjétől különváltan élt, marólúgot ivott és kivitték a klinikára. A nyomozás adatai szerint a fiatal asszony elmondotta, hogy a férje, akitől különváltan él, az utcán megtámadta, mert egyik férfi ismerősével beszélgetett és megverte. Ezt a verést vette annyira a szivére, hogy marólúgot ivott.

Csontónét kiszállitották a klinikára, ahol ápolás alá vették, de nem tudták megmenteni az életnek és meghalt csütörtökön reggel re.

— **Zsidó istentiszteletek.** A statusjuo ante izraelita anyahitközség templomaiban folyó hó 14—21-ig az istentiszteletek rendje: Pénteken este a Deák Ferenc uccában negyedhét, a Kápolnási uccában 6.35 órakor. Szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt az ifjúságnak a Kápolnási uccában negyed 10, a felnőtteknek a Deák Ferenc uccában féltizenegy, délután az ifjúságnak a Kápolnási uccában félnégy, a felnőtteknek mindkét templomban 5, este negyednyolc órakor. Köznap reggel mindkét templomban félhét órakor, este 6.55 órakor. — Hitszónoklat pénteken este a Deák Ferenc uccában. Rabbiság.

Ki lesz?

Ki lesz jó az új vesztőnek
ki jön aludt szivemre
borus ébresztőnek?

Ki lesz, kinek gyerekségeiből,
bohó apróságaiból,
kedveléseiből mérek?

Ki lesz új szivem új kincseü
s megrekedt kinjaim
megnyiló kilincse?

Ki lesz a násznagy, a násznép
ébredésem bús lakomáján?
S muzsikás jön-e, hogy nekem játszék?

Ujdiósgyőr. 1939.

JUHÁSZ JÓZSEF.

— **Tiltott műtétért kétévi börtönre ítéltek egy budapesti orvost.** Budapestről jelentik: Dr Reinitz Jenő fővárosi gyakorlóorvos 30 pengő tiszteletdijért Szabó Istvánné ceglédi asszonyon tiltott műtétet végzett és a nő röviddel ezután vérmérgezésben meghalt. A büntetőtörvényszék az orvost egyrendbeli magzatelhajtás és egyrendbeli gondatlanság által elkövetett emberölés vétsége miatt összbüntetésül kétévi és hathónapi börtönre itélte és az orvosi gyakorlattól öt évre eltiltotta. A kir. tábla az orvos büntetését kétévi börtönre csökkentette. A királyi Kúria a bejelentett semmisségi panaszok elutasításával jogerőre emelte a tábla által kiszabott büntetést.

30 év óta

birja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez legjobban bizonyitja, hogy milyen jól bevált. — Székrekedés ellen a kedvelt hashajtó: **DARMOL**

— **Staféta Kecskemétről Vereckére.** Pünkösdkor tudvalevőleg nagy ünnepség, magyar-lengyel tábortüz keretében leplezik le a vereckei magyar-lengyel határon emelt emlékoszlopot. A történelmi jelentőségü ünnepélybe stafétával belekapcsolódik Kecskemét is. Gaál Tibor testnevelő tanár 50 tagú stafétát szervez diákatlétákból és más önkéntes jelentkezőkből. Ötszázkilométeres útról van szó, az ötventagú csapat minden embere tiz kilométert fut. A futókat két IBUSz-autóbusz kiséri orvossal, tábori ágyakkal. Amint valaki lefutja a maga kilométerét, az autóbuszban étkezik, azután lepihen. Gaál tanár 36 órára tervezi az 500 kilométeres út lefutását, kilométerenként körülbelül 4 perces átlagot szá-mítva.

Az arc igazi szépségét a szépen fésült haj emeli ki. Haját ápoltassa, fésültesse **Ádámmal.** Rencz üzlet, Kossuth u. 4. Városház épület.

— **A családirtó földbirtokosné elmeállapotát megvizsgálják.** Beszámoltunk aról, hogy a Felsőiregh-hez tartozó Gonozd pusztán nagypénteken reggel Felder Ferenc földbirtokos 24 éves felesége ura távollétében négyéves Irén és kétéves Erzsike kislányát az udvarban levő kutba dobta, majd maga is utánuk ugrott. A két kislány meghalt, az aszonyt azonban sikerült a szomszédoknak kimenteniök. Az asszony jelentkezett a felsőiregi csendőrségen, ahol letartóztatták és az ügyészség fogházába szállitották. Dr Gaál Dezső ügyészségi elnök részletesen megkezdte Felder Ferencné kihallgatását, amikor már kissé megnyugodott, vallomása azonban arra enged következtetni, hogy az asszony idegösszeroppanásban vagy elmegyengeségben szenved s ezért a vizsgálóbiró elrendelte elmeszakértői vizsgálatát.

GYÁSZ ROVAT

Özv. Szigeti Gáborné Szabó Sára 76 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután három órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából. Lakás: Andaházy ucca 6. Gebauer-cég rendezi.

Özv. Gáthy Bálintné sz. Lázár Izabella, kir. főügyészhelyettes özvegye, 65 éves korában elhunyt. Temetése április 14-én, pénteken délután félnégy órakor lesz a Köztemető dísztermében, a római katolikus egyház szertartása szerint. (Csurka temetkezési vállalat).

Hegedűs Antalné Czégény Etelka, 58 éves. Temetése pénteken 5 órakor lesz a hármas teremből, református szertartású ima után. Csurka temetkezés rendezésében.

— **A HONSz meghivója.** A HONSz hajdúvármegyei s debreceni csoportja folyó évi április hó 30-án, délután három órakor a HONSz székházában, Kossuth ucca 43. szám alatt rendes évi közgyülést tart, határozatképtelenség esetén a közgyülést ugyanott, folyó évi május hó 14-én, vasárnap délután három órakor fogjuk megtartani. A közgyülésen csak azok az indítványok tárgyaltatnak, amelyek a közgyülés előtt legalább nyolc nappal írásban beadattak. A közgyülésen minden egyes tag részt vehet, de jogait csak az gyakorolhatja, vagyis csak az szólalhat fel és csak az szavazhat — aki tagdíjával egy éven túl hátralékban nincs. Elnökség.

— **A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a hadkötelesek és a honvédséghez besorozott, de még be nem vonult ujoncok nősülésére vonatkozólag.** A rendelet megállapítja, hogy a honvédelemről szóló 1939. évi II. t.-c. 33. szakasza fölhatalmazza a honvédelmi minisztert, hogy a hadkötelesek házasságkötését az állításköteles korba lépés előtt, valamint az állítási kötelezettség tartama alatt „nősülési engedélyhez" kösse. A rendelet szerint a honvédlmi miniszter ezzel a fölhatalmazással ezidőszerint nem kíván élni és igy a hadkötelesek további intézkedésig az állításköteles korba lépés előtt és az állításköteles korba lépés előtt és az állítási kötelezettség tartama alatt is külön katonai engedély nélkül köthetnek házasságot. Ellenben az 1939. évi II. t.-c. 57. szakasza intézkedései szerint a besorozott, de még be nem vonult ujoncoknak házasságkötését (mozgósítás esetét vagy háború idejét kivéve) katonai hatósági nősülési engedélyhez köti, amelyet az illetékes katonai parancsnokságnál kell kérelmezni. A póttartalékosoknak az első katonai kiképzésre való bevonulások előtt nem kell katonai nősülési engedélyt kérniök. A honvédséghez besorozott, illetve megelőzőleg fölavatott, de még be nem vonult ujoncok részére szükséges nősülési engedélyt a vármegyei és városi katonai parancsnokságok adják ki. A nősülési engedély iránti kérvényeket közvetlenül az illetékes vármegyei (törvényhatósági, városi) katonai parancsnokságnl kell benyujtani, amelyhez csatolandó a vőlegény és menyasszony születési anyakönyvi kivonata. Ha a jegyesek egyike vagy mind a kettő kiskorú, az érdekelt atyának, gyámnak, illetve gyámhatóságnak a házasságkötéshez törvény szerint szükséges beleegyezését, a menyasszony erkölcsi bizonyitványát, amelynek egyuttal annak hajadon, özvegy vagy törvényes elvált állapotát is igazolnia kell, valamint az elhalt férj, illetőleg elhalt feleség halotti anyakönyvi kivonatát, illetőleg az első házasságot felbontó bírói ítéletet, ha a zegyik fél vagy mind a kettő özvegy

Séta az épülő Budapesti Nemzetközi Vásár területén

Budapestről jelenti tudósitónk: Két hét mulva, április 28-án nyilik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár. — Egész Budapest tudja már, hogy a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is közel kétszeresére nőtt tavaly óta ez az intézmény, területében is, de meg jelentőségében is. A Városligetben, — amely évtizedek óta ad helyet a Nemzetközi Vásárnak, lázasan folyik már az építkezés munkája. A megnyitás napjára a maga helyén lesz minden a legutolsó szögig és a legkisebb tárgyig. Igaz, hogy csaknem éjjel-nappal folyik a munka és a rendezőség kérésére a hatóságok még a vasárnapi munkát is megengedték.

A vásárterület közepén már épül a karcsú antennatorony, amelynek harminchat méter magas tüje messzire kiemelkedik a vásár minden épületén, a Városliget minden fáján, de az Iparcsarnok óriási kupoláján is. Már rakják a színeket az impozáns pavillonok falaira, már húzzák fel az elkészült épületekre a lobogókat, a nemzetek pavillonján pedig már egész zászlóerdő leng, hirdetve, hogy milyen sok külföldi ország hozza majd el ide a maga értékeit.

A főkapú is ott tornyosul már az ég felé. Ez magában véve is külön szenzációs látványosság, hiszen aluminiumból készül az egész. Még így a félig kész vásárvárosból is a szenzációk egész tömege köszönti az érdeklődőt. Persze, Budapest különös szeretettel figyeli ezt a munkát, számlálja a napokat a megnyitásig és készül a vendégek fogadására, szeretettel várva mindenkit.

Egy olasz lap feltűnő cikke Geraldine volt albán királynő francia mostohaapja szerepéről

Milánó, április 1z. A Corriere della Sera irja:

„Tekintélyes albán közéleti férfiak, köztük olyanok, akik legutóbb Olaszországhoz fordultak és Albánia katonai megszállását kérték, most rámutatnak egy fontos momentumra, amely nagyban siettette az olasz közbelépést. Szerintük az utóbbi időben, de különösen Achmed Zognak Apponyi Geraldine grófnővel kötött házassága óta zavartkeltő idegen befolyás kezdett érvényesülni a tiranai udvarban.

Apponyi Geraldinet kilenc éves korában elhagyta az anyja. A leányka nagynénje házában nevelkedett és később mostoha életkörülményei folytán kénytelen volt gépirónői állást vállalni a budapesti Nemzeti Muzeumban. Tavaly április 27-én koronázták Albánia királynéjává. Az anyja, aki annakidején magára hagyta és egyáltalán nem gondoskodott ellátásáról, férjhez ment egy francia őrnagyhoz. Csak akkor jutott hirtelen eszébe, hogy leánya van, amikor leánya az albán trónra került.

A bájos királynénak sikerült a tiranai nép egy részének rokonszenvét megnyerni, de — mint mondják — mostohaapjának unszolására arra törekedett, hogy az albánokat elhidegitse a baráti Olaszországtól és rokonszenvüket Franciaország felé terelje. Ezt a cselszövényzt, amelyhez még sok más tényező is járult, tudvalevőleg nagyon drágán fizette meg nemcsak Geraldine, hanem a férje is."

— **Beszakadt a füle egy gyermeknek.** Molnár István 5 éves gyermek, aki egy városi hajdú fia, szaladás közben nekiesett lakásában az ajtósaroknak, amely fülén szakított sebet ejtett. A vérző gyermeket a mentők részesítették első segélyben.

Olaj, olajkrém pakolásos, villany és villany nélküli dauert garanciával készit **Ádám,** Rencz üzlet, Kossuth u. 4. Városház épület.

— **Két új telepközség épül még ebben az évben a Tisznátúlon.** Az a nagyszabásu telepitési tevékenység, amelyet évek óta folytat a földmüvelésügyi kormányzat, az idén is hatalmas lendülettel halad előre. Ezideig a húsz évre készitett terveknek több mint harmnic százalékát valósitották meg. Az 1938—39. évi telepitési terv keretében a földmüvelésügyi kormányzat a Tiszántúlon két új telepes község létesitését vette tervbe, amelynek előkészitő munkálatai folynak. Hogy hol jelölnek ki számukra területet, az a közeljövőben már nyilvánosságra kerül.

Debrecen sz. kir. város leltárbiztosi hivatala. — 619/1939.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Debrecenben 1938 augusztus 20-án elhalt özv. Csór Ferencné Holló Erzsébet hagyatékához tartozó bútor és ruhanemüekből álló ingóságok folyó évi április hó 22-én, délelőtt 10 órakor Dömsödi ucca 32 szám alatt, nyilvános árverésen eladatnak.

Debrecen, 1939 április 12.

Leltárbiztosi hivatal.

Véres rablógyilkosság Szekszárdon

Húsvét hétfőjén borzalmas rablógyilkosság történt Szekszárdon. Szántó Sándor 61 éves pincehelyi gazda kiment a szőlőhegyen lévő présházába, hogy ott töltse az időt másnapig, amikor megkezdik a szőlőmunkálatokat. Szántót másnap a présházban holtan találták. Fejét fejszével verte szét a tettes, aki ki is rabolta az idős gazdát. A rendőrség megindította a bestiális gyilkosság ügyében a nyomozást.

Dauer vegyi úton! Gép és villany mellőzésével. Készíti a legujabb divat szerint **Adám,** Rencz üzlet, Kossuth u. 4. sz. Városház épület.

IDŐJÁRÁS

Hazánkba tengeri eredetü meleg levegő áramlott és a mai nap folyamán a magyar medencét elérte. Az itt felhalmozódott hűvösebb levegővel találkozva, felhősödést, majd a délutáni órákban a Dunántúlon kisebb lecsapódásokat okozott. A hőmérséklet az ország keleti felében 17—19 fokig emelkedett.

Jóslás: **Gyenge nyugati szél, változó felhőzet. Néhány helyen zápores, s esetleg zivatar. Az éjszakai lehülés már a talajmentén sem éri el a fagypontot. A nappali hőmérséklet alig változik.**

Ghazi, Irak királya, ki autóbaleset áldozata lett.

Slawek volt lengyel miniszterelnök, ki a mult héten öngyilkos lett

Chamberlain és a Hold

Róma, április 13. Az olasz sajtó nem veszi tragikusan az angol kormány erőfeszitéseit, amelyek arra irányulnak, hogy bevonják Romániát, Görögországot és Törökországot az angol biztonsági hálózatba. A Corriere della Sera gunyos hangon ostorozza ezeket az angol törekvéseket s többek között a következőket irja:

Az angol kormány most annak a szórakoztató társasjátéknak szenteli magát, hogy szavatolni akarja olyan államok függetlenségét és területi épségét, amelyeket senki sem fenyeget. Most már igazán azt kell kérdezni, miért nem veszik fel Chamberlain és Halifax lord védenceik közé a Holdat is, és miért nem jelentik ki, hogy az angol kormány barátságtalan cselekedetnek tekintené, ha Olaszország megszállná a Holdat.

xHAJFESTÉS? TARTÓS HULLÁM ARCÁPOLÁS? bizalommal forduljon Debrecen legrégibb szaküzletéhez. Komárominé, Bikabérház, telefon: 19-56. szám. — „Inectó" lerakat.

— **Katona Gyula akvarell kiállitása Arany János ucca 39. sz. alatt vasárnap estig marad még nyitva. Megtekinthető délelőtt 9—1-ig és délután 4—6-ig. Belépődij nincs.**

SPORT

Sporthirado

A »Debreczen« sporthirszolgálata jelenti:

A Bocskai csütörtökön a DEAC csapatával tartott edzőmérkőzést. 8:2 arányban nyert a Bocskai Palotás (3), Sándor (3), Markos és egy próbajátékos góljával. Takács, Belesik, Nádas, Kertes és Pocsai hiányzott, így állt fel a Bocskai az edzésen: Varga — Csokai, Sárkadi — Elek, Szabó, Veres — Markos, Palotás, Sándor, próbajátékos, Kristóf.

A Bocskai a Budafok elleni csapatot pénteken jelöli ki. A valószínű csapat: Kertes — Csokai, Janzsó — Elek, Pocsai, Belesik — Markos, Palotás, Sándor, Takács, Kristóf. Pocsai játéka kétes és akkor valószínűleg Nádas lenne a középfedezet. Nádas még nem játszott ezen a poszton, de valószínűleg megfelelne.

A Bocskai—Budafok mérkőzés fél 5 órakor kezdődik. Palásti játékvezető vezeti, partjelző dr Nagy és Kovács L. Palásti még nem vezetett mérkőzést Debrecenben.

A DVSC-nél az az ujság, hogy újra játszik Kézi és Szabó is. A Váci SE ellen így áll fel a DVSC: Keskeny — Antal, Kézi — Papp, Kántor, Nagy II. — Farkas, Szabó, Nagy I., Bihari, Kopjári. A DVSC—Váci SE mérkőzést Meister középkerületi játékvezető vezeti.

Angol edzőt hozat Pestre az Országos Testnevelési Tanács, amely a főiskolai és középiskolai diák-futballistákkal foglalkozik és az egyesületi játékosok is látogathatják az edzéseket. Dicséretes az OTT kezdeményező munkája és csak elismerés jár érte. Remélhetőleg használ is.

Hajdu lábtörése gyógyulóban, múlóban van, rövidesen edzésbe áll a népszerű játékos és május közepén már újra játszhat is, ha minden jól megy.

KÖZ-GAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.
Határidőpiac:

Rozs májusra: 15.45, 15.50, 15.35, zárlat: 15.32—15.35, júniusra 15.76, 15.60, zárlat 15.62—15.63.

Tengeri májusra: 17.70, 17.83, zárlat 17.77—17.79, júliusra 18.05, 18.62, zárlat 18.15—18.16.

Készárúpiac:

A készárúpiacon a következő árak emelkedtek: tengeri 20—30 fillérrel, a sörárpa 20—25 fillérrel, a búza 10—15 fillérrel, a rozs 25 fillérrel. A tengeri ára 18 pengőre emelkedett a készárúpiacon.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.90—21.05 78 kg 21.10—21.25, 79 kg 20.30—20.45 80 kilós 21.40—21.50. — Felsőtiszai 77 kg 20.85—21.00, 78 kg 21.05—21.20 79 kg 21.25—21.40, 80 kg 21.25—21.50 rozs pestvidéki 15.25—15.40, rozs más 15.35—15.55, takarmányárpa elsőrendű 18.20—18.50, középminőségű 18.00—18.20, sörárpa kiváló 20.00—20.75, prima 19.25—19.75, zab elsőrendű 22.90—23.00, középminőségű 22.75—22.90, tengeri 17.50—17.65, — korpa 14.15—14.30, 8-as liszt 16.40—16.70 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A csütörtökön tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 4265 darab sertést. Az irányzat lanyha. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón felül 98—99 fillér, szedett sertés I. 92—94 fillér, III. 66—80 fillér, angol sonkasertés II. 74—90 fillér, exportzsír márkázott 149 fillér kg-ként.

HIRDETÉS.

Az 1939 évi Szentgyörgynapi vásár alkalmával az ipari s kereskedelmi kirakodóvásár április hó 23, 24 és 25-én lesz.

A vásári árusításban érdekelt helybeli iparosok és kereskedők az árusítási helyük kijelölése végett iparjogosítványukkal és az előző vásár helyfoglalási engedélyükkel az alulírott hatóságnál (Kossuth utca 20., földszint 38. számú szoba) 1939 április hó 17, 18. és 19-én jelentkezzenek délután 5 órától 7 óráig, annál is inkább, mert a későbbi jelentkezés esetén részükre hely nem biztosítható.

Vidéki iparosok és kereskedők pedig április hó 20. és 21-én jelentkezzenek ugyanott a fenti időben.

A vásárok és nyiltpiacok tartása tárgyában 313—16.401/1903 bkgy. számú szabályrendelet 5 és 11 paragrafusai alapján a vásári rend fenntartása érdekében a fent irt napon kezdődő kirokadóvásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdődő időpontja április hó 22-én, déli 12 órában állapittatott meg. Jelzett időpont előtt árusító helyet elfoglalni és sátort verni nem szabad.

Debrecen, 1939 április hó 8-án.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság.

5243/1938 vh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Elárverezek Debrecenben, Batthyány utca 14. számú háznál 1939 április hó 15-én, délelőtt 11 órakor 1765 pengőre becsült orvosi műszereket stb, a legtöbbet ígérőnek, készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, de a kikiállási ár kétharmadánál nem alacsonyabb árban.

Debrecen, 1939 március 20.

Rákóczy László
bir. végrehajtó.

APRÓHIRDETÉSEK

Alkalmazást nyer férfi

Koesist,
megbizhatót, bentkosztost, jó bizonyítvánnyal 15-ére felveszek. Jelentkezzen reggeli vagy esti órákban. Honvédtemető utca 6. 879

Pékségben
jártas kifutót felvesz Kohn, Széchenyi utca 17. szám. 938

Önállóan
dolgozni tudó műszerészsegéd felvétetik, — Pásti utca 2. Dickmann 931

4 középiskolát
végzett fiút, villanyszerelő tanulónak, jó családból felveszek, — Mayer mérnök, Kossuth utca 23. 929

Forgalmas
italmérésbe, kimérőt alkalmazok, azonnalra, fiksz fizetéssel, készpénz óvadékkal, vidéki nagyobb városban. Bővebbet személyesen Buress József Kaba. 923

Alkalmazást nyer nő

Kifutóleányt
nem iskolakötelest felvesz laboratóriumi, Széchenyi utca 14. 941

Ügyes
segédleány, varrodába felvétetik, Vígkedvű Mihály utca 2. 930

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt
keres 15-ére gyermektelen házaspár, Zrinyi utca 4. sz. 893

Mindenesfőzőnő
15-ére felvétetik, Dénes Czegléd utca 22. 949

Bejárón
takarítónőt a reggeli órákra felveszek, Adler Széchenyi utca 11. 948

Gyermekszerető
leányt, aki házimunkát végez, felveszek, Czegléd utca 18. 945

Bejárónő
megbizható felvétetik, Kepecs, Kigyó utca 12. 951

Bejárónő
felvétetik, Baross utca 16. szám. 952

Ajánlat

Zománcozott
és olcsóbb lakatos asztali tűzhelyek legolcsóbban, Csapó utca 87. sz. tűzhelyüzem. Használtat becserélek. 424 5. 15.

Ingyen
elhordható jó fekete föld és törmelék feltöltésre alkalmas. — Tanító u. 18. számu ház udvaráról. 547 vv

Női kabátot
Vágótól.
Férfi raglánt
Vágótól,
Csapó utca 10. szám.

Némethy-cipő
tartós, elegáns, javítások szakszerűen, olcsón készülnek, Simonffy u. 1. C. 964 4. 28.

Kalap-
ujdonságok megérkeztek. Alakítás modell után 1 pengő. Arany kalapszalon, Sas utca 4. szám. 162 4. 11

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja, Kiss cianozó vállalat, Kigyó utca 5. szám. 1476 5. 31

Harisnyaszemfelszedést
villanygéppel, kézzel kötött árúkat összeállit Kálmánné, Hangya-pa-Hlota. 894 4. 23

Cianoztasson
bizalomal a „Csala" cianozó vállalattal. Rákóczi utca 9. sz., telefon: 14—27. sz. 1038 5. 29

Illatszertáramat
Csapó utca 58. alatt, (régi illatszertár helyiségben megnyitottam. Ádám Antal. 758 4. 21

Fehérneműt
varrást, javitást szépen és olcsón készitek, Kút utca 62. 359 4. 16

Mosást,
darabszámra, katonatiszteknek, hónapszámra lakásomra olcsón elvállalok. Kút utca 62. 360 4. 16

Mindenféle
bontási anyagok eladók a Vénkerti kefegyár telepén, Böszörményi út 3. szám. 828

Zománcozott
tűzhelyek olcsón kaphatók. Hatvan utca 70. Telefon: 12-48. szám. Óeska tűzhelyét beszerélem. 843 7. 15.

Függeta,
szép gyökeres példányok darabonként 30, 40, 50 fillérért már kapható, Hatvan utca 24., házfelügyelőnél. 119

Varrógép,
kerékpár, vétel, csere eladás, kölcsönzés, alkatrészek olcsón. Javítások jótállással Eisenberger, Csapó utca 101 875 5. 13.

Legújabb
világszabadalom a villanynélküli porszívókefe, szőnyegekből, vas tagabb szövetekből dörzsölés útján szedi ki a port. Megtekinthető: Sarkadi Dezsőnél, Széchenyi utca 1. 939

Kereslet

Keresek
megvételre kisebb szőlőt a Bocskay-kertben. Cim a kiadóban. 833

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59 szám, telefon: 23-39. 800vv

Jó házikosztot
keres, esetleg bútorozott szobával, teljes ellátással „Ötven" jeligére a kiadóba. 438 vv.

Bútor

Autó, motor, kerékpár

Uj gépjármű
(autó, motor tgk.) vezetőigazolványokhoz elsőrásos fényképeket azonnal készit Berzéki, Piac utca 38. 851

500 köbcentis,
két karburátoros B U W motorkerékpár eladó, Kovács Miklós, H. Szoboszló. 927

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Simonffy utca 2.
számú bérházban két rendbeli üzlethelyiség május elsejétől kiadó. A Szent Anna utca 10-12. számú bérházban egy rendbeli üzlethelyiség május 1-ére kiadó. Értekezni lehet: városháza, I. em. 37. számú helyiségben a hivatalos órák alatt. 641

Mühely
kiadó, kitünő helyen. Piac utca 75. alatt. 946

Kiadó lakás egyszobás

Egy szoba,
konyha, előszoba kiadó. Sas utca 2. szám. megtekinthető. 950

Parkettás szoba
emeleti balkonos, nagyon szép, olcsón kiadó Hunyadi utca 17/19. II. emelet. 929

Kiadó lakás kétszobás

Rakovszky u. 42,
számú városi bérházban egy rendbeli kétszobás lakás kiadó. Értekezni lehet városháza, I. em. 37. számú helyiségben, a hivatalos órák alatt. 644

Kétszobás
lakás május 1-re 40 P-ért kiadó Kölcsey u. 16. 724

Kétszobás
lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Érdeklődni lehet: Vígkedvű Mihály utca 26. szám alatt. 937

Két szoba,
konyha, spájz, május elsejére olcsón kiadó. Rothermere utca 24. 932

Kiadó lakás háromszobás

Két- és három-
szobás, parkettes fürdő szobás, gáz- és villanynyal ellátott önálló villalakás, Poroszlay út 26. alatt május elsejére kiadó. Érdeklődni Tóth és Sebestyén Rt-nál, — Fürdő utca 2. 1929 vv.

Piac u.
71. teljesen ujonnan renovált háromszobás komfortos lakás kiadó. 636

A Szent Anna u.
10—12. sz. városi bérházban egy rendbeli háromszobás lakás május 1-től kiadó. Értekezni lehet Városháza I. emelet 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 644

A Simonffy u.
2. sz. bérházban egy rendbeli háromszobás lakás május 1-től kiadó. Értekezni lehet Városháza I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 644

Háromszobás,
modern lakás, esetleg kerthasználattal kiadó. Piac utca 75. alatt. 947

Kiadó
elsőemeleti udvari háromszobás földszinti, kétszobás, komfortos lakások Baltazár Dezső utca 12. 943

Piac utca 71.
háromszobás, teljesen újonnan renovált, összkomfortos lakás kiadó. 933

1 kg mazsola 1·20
1 kg mogyoróbéj 4·40
1 kg mandula 4·40
1 drb citrom — 05
a Véligyümölcscsamokban
Piac u. 7.
Arany Bika mellett
és a Hungária palota.

Kiadó lakás nagyobb

Iparkamara,
székházában Werbőczy utcán, május elsejére kiadó egy 5 szoba, hallos és egy 3 szoba hallos lakás, melegvízszolgáltatás, központi fűtés. Kiadó azonnalra egy üzlethelyiség. 289

Kiadó négyszobás lakás
A Szent Anna utca 29. számú házban egy rendbeli négyszobás lakás, külön kerttel, május elsejétől kiadó. Értekezni lehet: városháza, I. em. 37. számú helyiségben a hivatalos órák alatt. 644

Csodaszép,
ötszobás lakás, teljes kényelemmel, csöndes jó helyen, Jókai utca 9. C. alatt kiadó. Tessék érdeklődni a kiadóban. E 32

Péterfia 61.
szám alatt négy- és két szobás lakás és üzlethelyiség kiadó. Értekezni: 24-52.
926 4. 26

Lakást keres

Bútorozott
szobát keres, esetleg teljes ellátással „Ötven" jeligére a kiadóba.
439 vv

Butorozott szoba

Különbejáratú
csendes kis szoba, szolid lakónak, azonnal kiadó. Péterfia 48. sz. Tóthnénál. 940

Különbejáratú
két utcai bútorozott egymásbanyíló szoba, előszobával, fürdőszobával kiadó, esetleg külön-külön is. Széchenyi utca 12. 916

Különbejáratú
bútorozott szoba, 1—2 személynek olcsón kiadó, azonnalra is. — Arany János utca 29. keresztépület. 500 vv.

Különbejáratú
bútorozott szobát keresek, jutányos bérért. Ajánlatot ármegjelöléssel „Központban" jeligére a kiadóhivatalba.
935

Vegyes

Fehér
és rózsaszín leánderek eladók. István út 41 C.
844

KIRÁLY KAVÉ
MÉGIS A LEGJOBBAK!
AROMÁS, ZAMATOS
KAVÉT!
KIRÁLY ÜZLETÉBEN
A VEVŐ ELŐTT PÖRKÖLIK
DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM

Ingóság eladás

Perzsaszőnyeg-
szövőráma eladó. Honvédtemető utca 6.
752 vv.

Állóóra,
nagy perzsaszőnyeg, s könyvszekrény, szövetgarnitúra, szekrények, függönyök csillárok stb eladók. Péterfia 31.
848

Ebédlő,
modern, kombinált, s zongora, bicikli, üst stb eladó. Pereces utca 22.
832

Eladó
cserépkályha, Müller, Széchenyi utca 17.
886

Gyermekkocsi
áramvonalas, új tipusú, teljesen jó állapotban, 60 pengőért eladó Honvédtemető utca 6. 870

Nagy fúrógép,
satuk, ülők, tűzszerszámok eladók. József főherceg utca 7. 881

Fényképezőgép,
Schneider gyártmányú, 6x12-es, Zeis-lencsével olcsón eladó. Nap utca 4. szám. 941

Eladó
olcsón 30 méter kék liliomtő, évelő floksz, s rózsaszín muskátli több féle virág-gumók, Rákóczi utca 62. 934

Bélyeggyüjtemény
magyar és európai, olcsó eladó. Hunyadi u. 17. szám. II. em. 928

Eladó házhely

Villatelkek
egy 404, s egy 327 négyszögöles, a Lajos-király téren, közművekkel, áthelyezés miatt sürgősen eladó Értekezni lehet: Lajos király-tér 7 szám alatt. 107 vv

Termő
gyümölcsössel 300 négyszögöles villatelkek eladók, Sesztina utca 4 kisállomás mellett.
598 4. 18

3 pengőért házhely
négyszögöle, mint ritka alkalmi vétel most megvásárolható. A telek a sámsoni kövesúttól egy perenyire, az Apponyi utca 48. sz. alatt fekszik. Megbizható egyén részletlefizetésre is megkaphatja. 2+

Házhelyek
elköltözés miatt, ölenkéntkettőtől négy pengőig vágóhídi villamos végállomáshoz három perere, hosszú részletre is eladók. Bihari utca 4. szám. 102+

ÓLMOT
vesz lapunk nyomdája
József királyi herceg u. 1. sz.

Eladó ház

Eladó
ház, a város szívében, 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel — 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sempernova front. Elsőrendű tőkebefektetés. Rákóczi utca 35. szám, Értekezni 2-ik lépcső, a tulajdonosnál. 107+

Egészséges
városrészen, Komlóssy ut 10. 519 □ öles villatelek, két utcára szól, eladó. Felvilágositás kiadóhivatalban. E 28

Kétlakásos
ház 129 négyszögöl telekkel, Móricz u. 1. sz. alatt olcsó áron áladó. Bővebbet a kiadóban.
E 30

Nagyszerű
üzletet csinál, aki a város forgalmas, nagy fejlődés előtt álló helyén azt a házat megveszi, amelyikben 2 szobás, 4 egyszobás lakás és 1 üzlethelyiséggel szobával bíró lakás van. A havi jövedelem 130 pengő. A ház a vételár felével már átvehető. Címet a kiadóhivatal mondja meg.
14 A +

Biztos
megélhetést nyujt a Boldogfalva u. 17. alatti házastelek. 312 négyszögöl. 3 lakás, 1 üzlethelyiség, 1 kétsütős pékkemence van rajta. Alkalmi áron megvehető. Címet közli a kiadóhivatal E 25

Négyszobás
utcai fürdőszobás és egy udvari fürdőszobás lakással bíró 246 négyszögöles telekkel Teleki utca 77. alatti szép ház — garázs is van benne, — most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

1 kg. illatos Kosenca füge
96 fillér
Gödény csemegeüzlet Csapó u. 7. telefon 17-64

Villa.
háromszobás összkomfortos, parkirozott, gyümölcsössel és szőlővel beültetett 448 négyszögöles telken, villanegyedben, áthelyezés miatt sürgősen eladó. Értekezni: Lajos király tér 7 szám alatt. 107 vv

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. — Komlóssy ut és Dóczi u. között az Egyetemi Atlétikai Pályával szemben fekszik, 864 □-öl. Három parcellában is eladó — Cim a kiadóban. E 29

Boldogfalva
ucca 3. számu telek 245 □-öl olcsón eladó. Cim a kiadóban. E 24

Gyönyörű
ötszobás lakással bíró 293 négyszögöles telkes ház méltányos áron eladó. Jókai u. 9-c. Közelebbit a kiadóban.
E 27

Kevés pénzzel
átadó 54 pengő havi bérjövedelmet hozó ház 115 négyszögöl telek, két szoba-konyhás lakás, más kislakás és két pincehelyiség is van benne. Alkalmi vétel Salétrom utcán fekszik Cim a Debreczennél.
17 A +

A lakbérből
kifizetheti az egész ház árát, ha megveszi a most ujjáépített, Vargakertben fekvő házat Lakbérekből havi 97 P folyik be. Előnyös feltételekkel a ház azonnal átadó. Cim a kiadóban. 20 A +

Havi 172 pengő
bérjövedelmet hoz egy szép ház, melynek 158 négyszögöles telke 2—3 szobás lakása van. A házat most renoválták. Szabadkézből kedvező feltételek mellett a tulajdonos sürgősen eladná. Cim a kiadóban.
22 A +

Mosott rongyot
vesz
lapunk nyomdája

Két
utcára nyiló házastelek: Borz u. 26. és Csap u. 39. 148 négyszögöl, több kislakással olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. E 26

Kitünő
jövedelmet biztosit magának, ha sürgősen eladó házamat megveszi A mult hónapban 111 pengő lakbért kaptam 4 lakás és egy üzlethelyiség után. Címem a Debreczen kiadóhivatalában van. 21 A +

Három utcára nyiló
a Nap utca, Attila-tér Baross utca által határolt telken. A ház a Nap utca 22 szám alatt van. Az alápincézett épületben szépen berendezett vendéglő magában véve is jó jövedelmet biztosit. Négyszobás úrilakás, parkettes, fürdőszobás, viz, villany, gázvezetékkel, virágos udvar, szőlő lugas, fák. Most hat százalékos kamatjövedelmet hajt. A ház most olcsón és kellemes feltételek mellett megvehető. 23 +

Előnyös vétel,
Aki jó üzletet akar csinálni, vásárolja meg a Hatvan ucca egyik modern házát. Nagy, 591 négyszögöles telek több lakás van rajta. 4 szobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás és 7 szobakonyhás lakás, de még ezen kivül 3 üzlethelyiség is bérbe van adva. A ház havi jövedelme most 909 pengő. A tulajdonos előnyös feltételekkel eladná a házát. Cime megtudható a „Debreczen" kiadóhivatalában. 15 A +

Alkalmi áron kevés pénzzel
átvehető 119 négyszögölnyi telken épült ház a Homokkertben. Van rajta 3 egyszobás s külön egy egyszobás lakás. A ház havi jövedelme most 30 pengő. Cim a kiadóhivatalban megtudható. 18 A +

56 pengőt
hoz havonta egy 133 ház, több kislakás van □-öles telken fekvő rajta. Alkalmi vétel. Jól jár aki megveszi. Cim a kiadóban. 13 A +

Ugyszólván ingyen
juthat most házhoz az, aki megveszi a Hétvezér ucca 47. számú házat, mert a vételárat lakbérlekötéssel, részletekben fizetheti, tehát amit a háztulajdonosnak fizetne lakbérként azt saját háza árába fizeti. Nagyon szép konyhakert, két szivattyús kút van a 700 négyszögöles telken. Hosszú tornác, több lakás, istálló van a házban. Jól jár, aki megveszi. 4+

Önmagát kifizeti
két év alatt egy havi 290 pengőt jövedelmező ház. Ügynökkel nem tárgyalok. Cim a kiadóban. 19 A +

Legújabb
typusú 350 ccm-es 1800 kilométert futott Puch-motorkerékpár, alkalmi áron eladó. Szoboszlay, Széchenyi ucca 21.
572

Masszív-sarokház
vásártéren, a város legforgalmasabb központján, régi bevezetett jómenetelü fűszerüzlettel és italméréssel, a tulajdonosok visszavonulása miatt, jutányos árban eladó. **Kitünő tőke befektetés.** Cim a kiadóban. 107+

Kertségben
csinos ház igen olcsón eladó. A Bozzay telepen. 384 négyszögöl telek, 3 kislakás. Az átvételhez alig kell valamennyi pénz. Felvilágositást a Debreczen kiadóhivatalában.
16 A +

Gazdasági termények

Fügefa,
szép gyökeres példányok, darabonként 30, 40, 50 fillérért már kapható. Hatvan ucca 24.

Csemege-
szőlővesszőt, gyümölcsfát, bokorrózsát akar, jöjjön Ferenc József út 66. sz. alá. 942

Gazdasági eszközök

Szőlőkaró
hasitott akácból, hazaszállitva kapható Vágó tüzifakereskedésében, a Margit-fürdőnél. Telefon: 10-24. 1677 4. 20

Tengeri góré,
nyolc méteres, majdnem új eladó. Keleti-sor 1. B. 556

Eladó föld

Bihar
megyében levő 78 hold földemet elcserélném bérházzal. Cim a kiadóban. 819

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három perere, részletre is eladó. A terület házhelyeknek is parcellázva van. Bihari ucca 4.
102+

Eladó állatok

Fajtiszta,
nagylestü bronzpulykatenyésztojás darabja 50 fillér, Saádné, Aradványpuszta. Szaboles. Átvehető Debrecenben.
1218 5. 12.

Szerkesztésért (elelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
SZÁNTHULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért (elelős:
DR. SZIGETHY GYULA
igazgató.